

Koncern- risikorapport 2011

AKTIESELSKABET

 Arbejdernes Landsbank

CVR-nr. 31 46 70 12, København

Koncernrisikoreport for Arbejdernes Landsbank 2011

- 3 Den overordnede risikostyring
- 4 Kreditrisiko på kundeudlån i banken
- 6 Største kundekreditrisici
- 9 Kundekreditrisici fordelt på segmenter
- 14 Systemer til risikoreportering,
-måling og -overvågning
- 16 Politikker til afdækning og
reduktion af kunderisici
- 20 Kreditrisiko på kreditinstitutter
- 21 Nedskrivninger og hensættelser
på udlån og garantier
- 23 Modpartsrisiko
- 24 Markedsrisiko
- 25 Likviditetsrisiko
- 26 Renterisiko uden for
handelsbeholdningen
- 26 Aktier mv. uden for
handelsbeholdningen
- 27 Operationel risiko
- 28 Forretningsrisiko
- 28 Ejendomsrisiko
- 28 Konsolidering
- 29 Basiskapital
- 30 Solvensbehov
- 31 Solvenskrav
- 32 Eksponeringskategorier

Den overordnede risikostyring

Formålet med koncernrisikoreporten er at give et indblik i Arbejdernes Landsbanks interne risikostyring, som sker på basis af koncernens måde at betragte og håndtere risiko og den bagvedliggende risikoorganisation. Arbejdernes Landsbank ønsker, at koncernen skal forblive en stærk finansiel enhed for både bankens ejere og bankens kunder, og der lægges vægt på, at banken er bevidst om og har styr på risici, som koncernen er eksponeret overfor.

Den overordnede risikostyring i Arbejdernes Landsbank tager sit udgangspunkt i

- bestyrelsens givne instrukser – bl.a. "Instruks for arbejdsfordelingen mellem bestyrelsen og direktionen i A/S Arbejdernes Landsbank" med tilhørende "Instruks for rapportering til bestyrelsen i Aktieselskabet Arbejdernes Landsbank",
- det af bestyrelsen nedsatte revisionsudvalg, som vurderer, om de interne kontrol-, revisions-, risiko- og sikkerhedssystemer fungerer effektivt,
- direktionsmøder, hvor retningslinier for konkrete forretningsmæssige beslutninger lægges, ligesom der på disse møder løbende foretages en vurdering af øvrige risici, som banken er under påvirkning af, og
- de frekvente rapporteringer på resultat, forretningsområder, nøgletal og relevante risikomål.

Banken har i 2011 oprettet en all risk rapporteringsfunktion i regi af Økonomiområdet, som har til formål at sikre, at ledelsen modtager relevant risikoinformation på alle bankens forretningsområder. Funktionen skal sikre, at rapporteringen sker på et ensartet grundlag, samtidigt og frekvent.

Med udgangspunkt i en systematisk rapportering af risici på relevante forretningsområder sikres den nødvendige handlekraft til korrektion af forretningsudviklingen, dersom dette er påkrævet, men også som sikring af at de påtagne risici er i overensstemmelse med vedtagne beslutninger.

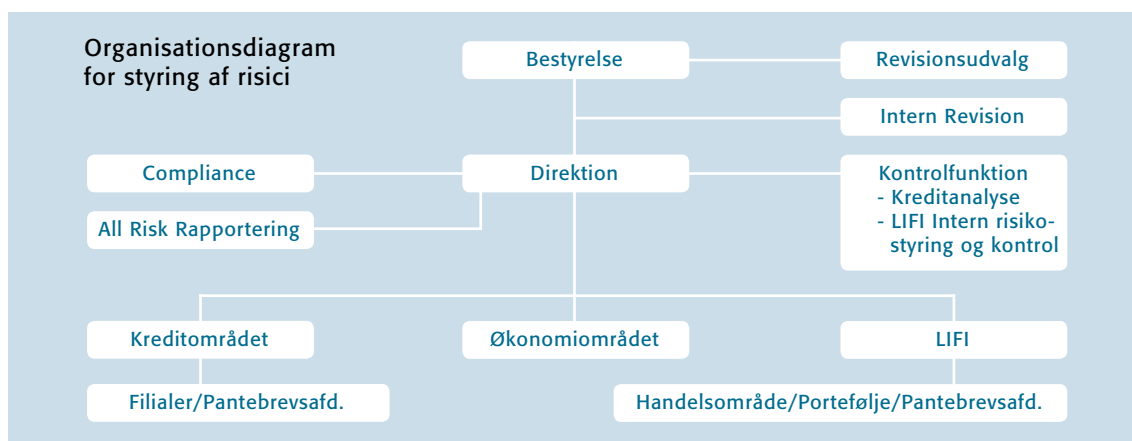
Styringen af risici på de vigtige forretningsområder Kredit og Beholdninger/Likviditet sker i tæt dialog med de enheder, hvor bankforretningerne styres. Bankens afdeling for Kreditrisikoanalyse følger løbende op på garantier, lån og kreditter i bankens filialnet, udarbejder risikoanalyser samt forestår udvikling og vedligeholdelse af værktøjer til kreditovervågning. Intern risikostyring og kontrol i regi af bankens Likviditets- og Finansområde (LIFI) foretager en løbende overvågning af, om banken overholder § 152 i lov om finansiel virksomhed, som angiver en række krav til bankens likviditet. Herudover sker der overvågning af efterlevelsen af udarbejdede instrukser og retningslinier omfattende modparts- og markedsrisici. Der sker en månedlig/kvartalsvis rapportering til bestyrelsen om omfanget af de i perioden påtagne risici. Intern risikostyring og kontrol samt Kreditrisikoanalyse refererer direkte til bankens direktion.

Kreditafdelingen sikrer, at kreditpolitikken efterleves og forestår filialkontakten samt kreditrådgivningen i relation til behandling af enkeltsager.

LIFI sikrer, at investeringsstrategien og likviditetspolitikken efterleves og forestår filialkontakt samt rådgivning på komplicerede forretninger.

Den operationelle risiko er forankret i de enkelte forretningsenheder med henblik på at sikre, at procedurer og foranstaltninger udføres i umiddelbar forlængelse af konstatering af begivenheder, som kan udløse eller har udløst operationel risiko. Bankens systemer til

Figur 1

at opsamle risikobegivenheder af operationel karakter, som udover rapportering til ledelsesformål anvendes til en kontinuerlig forbedring af procedurer og beredskabsplaner.

Bankens Økonomiområde følger op på den driftsøkonomiske udvikling af de forretningsmæssige beslutninger.

Arbejdernes Landsbanks funding sikres fortrinsvis ved indlån, som fortsat er større end vores udlån. For at have opfyldt bankens ønsker om at have en tilfredsstillende overdækning på de i Lov om Finansiell Virksomhed nævnte likviditetskrav med i størrelsesordenen 100 pct. søges bankens funding suppleret med likviditet fra inden- og udenlandske samarbejdspartere. For at sikre banken tilstrækkelig funding har Arbejdernes Landsbank i 2010 som en del af Bankpakke II søgt og fået bevilget en statsgaranti for funding ud over egenkapital og ansvarlig kapital for op til 5,6 mia. kr. eller 750 mio. euro, hvoraf ca. 5 mia. kr. er udnyttet.

I den udstrækning, der overvejes eksponering på nye områder, drøftes arten og størrelsen heraf i ledelsen, før indstilling til bestyrelsen om enten indgåelse af konkrete forretninger eller tilretning af tidligere udfærdigede instrukser finder sted.

Det tilstræbes at opretholde tidssvarende IT systemer for at kunne understøtte risikostyringen og kvantificere størrelsen af de risici, som koncernen til enhver tid er påvirket af.

Vurdering af påvirkning af koncernens samlede risici sker mindst én gang årligt i forbindelse med udarbejdelse af forslag til bankens bestyrelse om årsbudget, solvensbehov samt fastlæggelse af niveauet for tilstrækkelig basiskapital.

Kreditrisiko på kundeudlån i banken

Kreditrisiko er risikoen for, at en modpart som følge af manglende evne eller vilje helt eller delvist misligholder sine betalingsforpligtelser. Risikoen dækker hele spektret fra, at en kunde ikke betaler til tiden til, at en kunde ultimativt erklæres konkurs. Ved ethvert udlån må banken overveje kundens evne til at overholde sine betalingsforpligtelser. Bankens politik er at indgå udlånsaftaler med kunder, hvor sandsynligheden for manglende tilbagebetaling vurderes som meget lav.

Kreditrisikoen er den største risikopost i bankens risikoopgørelse og udgør ultimo 2011 68 pct. (75 pct. i 2010) af bankens solvenskrav jf. Tabel 27 "Solvenskrav fordelt på eksponeringskategorier". Det er således her, at banken har reserveret mest kapital til at imødekomme uforudsete tab. Samlet set er bankens kreditrisici steget som følge af den aktuelle økonomiske situation, hvilket også er indregnet i bankens opgjorte solvensbehov. Boniteten vurderes dog fortsat som meget tilfredsstillende bl.a. grundet stor spredning i porteføljen. I det følgende beskrives bankens praksis på Kreditområdet samt udlånsporteføljens sammensætning.

Strategier og procedurer for styring af kundekreditrisici

Banken yder alle former for rådgivning om lån, kreditter og garantier til privatkunder, foreninger samt mindre og mellemstore danske virksomheder. Banken har i dag et stort privatkundesegment og ønsker med sin "Vision 2015" at skabe bæredygtig vækst især inden for erhvervskundeområdet. For at yde den bedste rådgivning er det i alle kundeforhold vigtigt, at banken har god indsigt i kundens samlede økonomi. Indsigt i kundens økonomi er samtidig en forudsætning for at kunne vurdere risikoen i det enkelte engagement.

Bankens praksis på Kreditområdet tager udgangspunkt i en række politikker, instrukser og forretningsgange til måling og styring af kreditrisici. Bankens låne- og kredittilsagn gives på et grundlag, hvor det kan vurderes, om kunden har økonomisk evne og vilje til at kunne tilbagebetale fordringen. Afgivelsen af lånetilsagn er begrænset ved bevillingsbeføjelser dokumenteret i den enkelte medarbejders bevillingsinstruks for de respektive udlånsområder. Bevillingskompetencerne er opbygget hierarkisk således, at større engagementer altid skal godkendes af bankens centrale kreditområde og/eller bankens ledelse.

Banken har siden 2010 anvendt en egenudviklet ratingmodel til at understøtte vurderingen af risikoen i det enkelte kundeengagement. Ratingklasserne er objektive kreditværdighedsklasser, der i den løbende engagementsovervågning benyttes som styringsværktøj. Ratingen anvendes som indikation af, i hvilket omfang banken ønsker at udvide engagementet med den pågældende kunde. Ratingen er baseret på pointintervaller, hvor kunder tildeles point på baggrund af objektive kundedata samt kundens betalingsadfærd. Ratingklasserne er forenelige med Finanstilsynets bonitetskategorier. Ratingklasserne går fra 1-10, hvor rating 1 er den bedste og rating 10 er den dårligste.

- Ratingklasse 1-4 tildeles kunder med engagementer af god bonitet.
- Ratingklasse 5-8 tildeles kunder med engagementer, der kræver skærpet overvågning, og hvor kunderne kun i begrænset omfang bør have merudlån.
- Ratingklasse 9-10 tildeles kunder med forringet betalingsevne. Disse kunder er til dels nedskrevet.

Uanset kundens ratingklasse vil den enkelte kreditafgørelse, hvad enten der er tale om nyudlån eller revurdering af et eksisterende udlån, altid baseres på bankens samlede vurdering af kunden. En individuel kreditvurdering vil derfor altid bestå af en objektiv del og en subjektiv del. Beslutningsgrundlaget afhænger af lånetype, størrelse og kompleksitet.

Risikobilledet

- For 2012 er et scenarie med recession begyndt at blive mere realistisk på baggrund af den store uro i dele af den internationale økonomi. De nye EU krav om ekstra kapital i bankerne betyder, at bankerne er nødt til at sætte udlånmarginalerne betydeligt op for at kunne overleve. På det sidste har flere danske banker reguleret udlånsrenten op med deraf følgende større omkostninger for kunderne. Bankerne har ligeledes indledt en omkostningstilpasning til markedet og varslet/gennemført flere fyringsrunder.
- Den nuværende europæiske gældskrise og deraf forventninger om faldende vækst kan betyde faldende efterspørgsel på olie, og prisen kan begynde at gå nedad. Et sammenbrud i euroland kan have markant indvirkning på dansk økonomi, men formentlig kommer der en politisk løsning på dette.

- Opbremsning i dansk økonomi er forårsaget af mindre forbrug, hvilket vil påvirke både private husholdninger og erhvervsvirksomheder. De virksomheder, der har et godt kapitalberedskab, vil blive styrkede, mens de, der ikke har det, vil få stigende vanskeligheder. Frygten for yderligere kollaps på bankmarkedet kan betyde yderligere stramminger for kunderne, da bankerne fremover vil vælte de øgede tab gennem bankpakker over på de øvrige kunder.
- Boligprisernes fald har udhulet friværdierne, og husholdningernes "overforbrug" kan ikke længere bare refinansieres. Mange har gældsats sig "op over skorstenen", og de faldende ejendomspriser indebærer stagnation i "mobiliteten". En stigende rente vil påvirke evnen til at kunne tilbagebetale lån. En såkaldt "hård landing" kan blive en realitet de kommende år. Selv om flexlånsrenten er historisk lav, indebærer selv en beskedent stigning en trussel mod husholdningernes økonomiske stabilitet. Det må anses for realistisk, at disse forhold vil bevirke flere misligholdelser på udlånsporteføljen.

Antallet af konkurser i Danmark er i 2011 faldet med 15 pct. i forhold til det rekordhøje antal i 2010 og forventes uændret i 2012. Antallet af tvangsauktioner er i 2011 faldet en smule i forhold til 2010 bl.a. som følge af den lave rente, som er med til at holde det reelle antal af tvangsauktioner nede. For 2012 forventes antallet på niveau med 2011. Ledigheden er steget, men er fortsat lav sammenlignet med tidligere perioders lavkonjunkturer. Ledigheden forventes at stige i 2012.

Stigende arbejdsløshed er en direkte trussel mod den private låntagers betalingsevne og en indirekte trussel mod virksomhedernes betalingsevne, idet efterspørgslen alt andet lige vil aftage. Modsat har den historisk lave rente bidraget til et større økonomisk råderum end tidligere for de fleste privatkunder.

Det er bankens forventning, at den negative udvikling fortsat vil påvirke udlånsporteføljens bonitet negativt, men ikke helt i samme grad som i 2011.

Bankens samlede eksponering udtrykt ved bruttoudlån og garantier efter nedskrivninger, som angivet i årsregnskabet for 2011, er på niveau med ultimo 2010, mens nettoudlån og garantier efter nedskrivninger ultimo 2011 er reduceret som følge af øgede nedskrivninger og hensættelser i 2011 jf. Tabel 1.

Tabel 1

Bankens udlån og garantier før og efter nedskrivninger fordelt på hovedkundesegmenter

	Privat 1.000 kr.	Erhverv 1.000 kr.	Total 2011 1.000 kr.	Total 2010 1.000 kr.
Udlån før nedskrivninger	11.049.125	6.751.535	17.800.660	17.604.599
Garantier før nedskrivninger	844.494	1.171.859	2.016.353	2.255.107
I alt udlån og garantier før nedskrivninger mv.	11.893.619	7.923.394	19.817.013	19.859.706
Individuelle nedskrivninger på udlån	382.981	416.669	799.650	626.823
Gruppevise nedskrivninger på udlån	37.960	14.932	52.892	60.346
Hensat til Det Private Beredskab (afskrevet i 2011)	0	0	0	109.470
Individuelle hensættelser på øvrige garantier	2.675	2.891	5.566	5.808
Gruppevise hensættelser på øvrige garantier	760	3.499	4.259	4.592
I alt udlån og garantier efter nedskrivninger mv.	11.469.243	7.485.403	18.954.646	19.052.667

Note: Tallene er eksklusiv udlån til kreditinstitutter. Opdelingen i kundesegmenterne "Privat" og "Erhverv" er bankens egen opdeling.

Bankens portefølje kan overordnet deles op i hovedsegmenterne "Privat" og "Erhverv", hvor opdelingen følger bankens egen opdeling. De samlede bruttoudlån og garantier vurderes fortsat at have en tilfredsstillende bonitet og med en pæn risikospredning, hvor 67 pct. af bruttoudlån og garantier ligger i ratingklasse 1-4. Indtil videre er den samlede portefølje kun mindre påvirket af den negative generelle økonomiske udvikling jf. Tabel 2 og Tabel 3.

Historisk set har bankens privatportefølje været relativ stor i forhold til erhvervporteføljen. Ultimo 2011 udgør den 60 pct. af det samlede udlånsvolumen. Betragtes privat- og erhvervporteføljerne hver for sig, har begge porteføljer en pæn risikospredning, og der har kun været mindre negative forskydninger fra ultimo 2010 til ultimo 2011 jf. Tabel 2 og Tabel 3.

Tabel 2

Bankens udlån og garantier fordelt på hovedkundesegmenter og ratingklasser ultimo 2011

Rating	Privat 1.000 kr.	Erhverv 1.000 kr.	Banken i alt 1.000 kr.
1	62.771	999.509	1.062.280
2	742.833	801.441	1.544.274
3	1.836.780	821.330	2.658.110
4	4.967.644	2.958.878	7.926.521
5	2.047.539	709.279	2.756.817
6	1.042.972	328.289	1.371.260
7	384.201	261.851	646.051
8	143.356	7.368	150.724
9	418.423	843.460	1.261.883
10	247.101	191.991	439.092
Total	11.893.619	7.923.394	19.817.013

Note: Opgørelsen er baseret på bruttoudlån og garantier. Opdelingen i kundesegmenterne "Privat" og "Erhverv" er bankens egen opdeling. Tallene er eksklusiv udlån til kreditinstitutter.

Tabel 3

Bankens udlån og garantier fordelt på hovedkundesegmenter og ratingklasser ultimo 2010

Rating	Privat 1.000 kr.	Erhverv 1.000 kr.	Banken i alt 1.000 kr.
1	63.859	588.260	652.119
2	775.123	1.139.013	1.914.136
3	1.827.733	966.496	2.794.229
4	5.144.577	3.055.976	8.200.553
5	1.923.631	713.360	2.636.991
6	1.055.536	255.720	1.311.256
7	405.968	300.649	706.617
8	213.816	14.938	228.754
9	291.375	731.585	1.022.960
10	203.302	188.789	392.091
Total	11.904.920	7.954.786	19.859.706

Note: Opgørelsen er baseret på bruttoudlån og garantier. Opdelingen i kundesegmenterne "Privat" og "Erhverv" er bankens egen opdeling. Tallene er eksklusiv udlån til kreditinstitutter.

Bankens udlånsportefølje beskrives nærmere nedenfor, mens nedskrivninger og hensættelser er beskrevet i afsnittet "Nedskrivninger og hensættelser på udlån og garantier" på side 21.

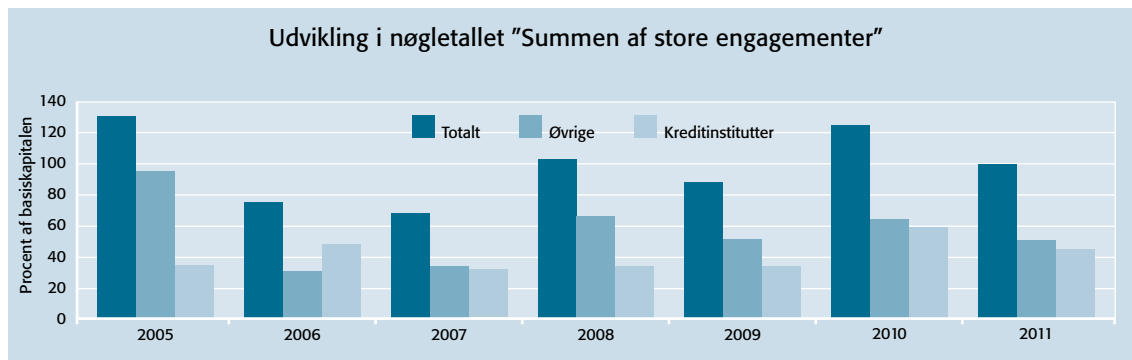
Største kundekreditrisici

Banken har fokus på at undgå risikokoncentrationer, og det er koncernens kreditpolitik at minimere risikoen på store enkeltengagementer.

Summen af store engagementer

Eksponeringen fra engagementer, hvis størrelse svarer til 10 pct. eller mere af bankens basiskapital før fradrag, forsøges at blive holdt på et lavt niveau. Bankens nuværende og tidligere store udlån har været

Figur 2

Note: Tallene er opgjort på baggrund af de indberettede værdier for §145 engagementer, der er større end eller lig med 10 pct. af basiskapitalen før fradrag og følger den til enhver tid gældende lovgivning på området.

karakteriseret ved en relativ stor andel af udlån til kreditinstitutter jf. Figur 2.

Nøgletallet "Summen af store engagementer" – dvs. summen af §145 engagementer efter fradrag, som er større end eller lig med 10 pct. af basiskapitalen – er på koncernniveau opgjort til 100,1 pct. af basiskapitalen ultimo 2011, inklusiv udlån til kreditinstitutter. Det svarer til en samlet eksponering på i alt ca. 3,3 mia. kr., hvilket er en reduktion på godt 10 pct. siden ultimo 2010.

Summen af store engagementer ekskl. kreditinstitutter, der efter fradrag enkeltvis overstiger 10 pct. af bankens basiskapital, er i 2011 reduceret til 53,7 pct. fordelt på 4 engagementer. Engagementerne ligger mellem 10-16 pct. af koncernens basiskapital og er etableret efter en nøje vurdering af, at der foreligger en tilfredsstillende risiko og sikkerhedsstillelse.

For yderligere omtale af kreditinstitutter se afsnittet "Kreditrisiko på kreditinstitutter" på side 20.

Engagementer over 10 mio. kr.

Eksponeringer mod hovedkundeengagementer over 10 mio. kr., eksklusiv kreditinstitutter og udlån til bankens datterselskaber, udgør 25 pct. af de samlede bruttoudlån og garantier ultimo 2011 og er fordelt på 116 hovedkunder – en reduktion på 4 procentpoint i forhold til ultimo 2010. Hovedkundeengagementer over 100 mio. kr. udgør den største andel og udgør ca. 16 pct. af bankens samlede udlånsportefølje jf. Tabel 4. Værdiforringelsen på hovedkundeengagementer over 10 mio. kr. stammer overvejende fra individuelle nedskrivninger på allerede kendte risici. Restancer er overvejende begrænset til hovedkunder med engagement under 50 mio. kr. og udgør i alt 36 pct. af bankens samlede restancer ultimo 2011. Fordelingen af bruttoudlån og garantier, nedskrivninger og restancer på hovedkundeengagementer større end 10 mio. kr. er vist i Tabel 4.

Tabel 4

Bruttoudlån og garantier, nedskrivninger og restancer fordelt på §145 engagementer over 10 mio. kr.

	Bruttoudlån og garantier	Nedskrivninger på udlån	Restancer	Antal §145 kunder
	1.000 kr.	1.000 kr.	1.000 kr.	
§145 engagementsintervaller, ultimo 2011				
10 - 25 mio.kr.	772.923	90.933	19.158	63
25 - 50 mio.kr.	763.456	96.408	11.653	26
50 - 100 mio.kr.	216.769	697	62	5
>100 mio.kr.	3.240.290	187.714	185	22
Total	4.993.438	375.751	31.058	116

Note: Nedskrivninger indeholder summen af individuelle og gruppevise nedskrivninger og hensættelser. Restancer er opgjort som i årsregnskabsnoter side 51. Tallene er eksklusiv udlån til kreditinstitutter og eksklusiv udlån til bankens datterselskaber.

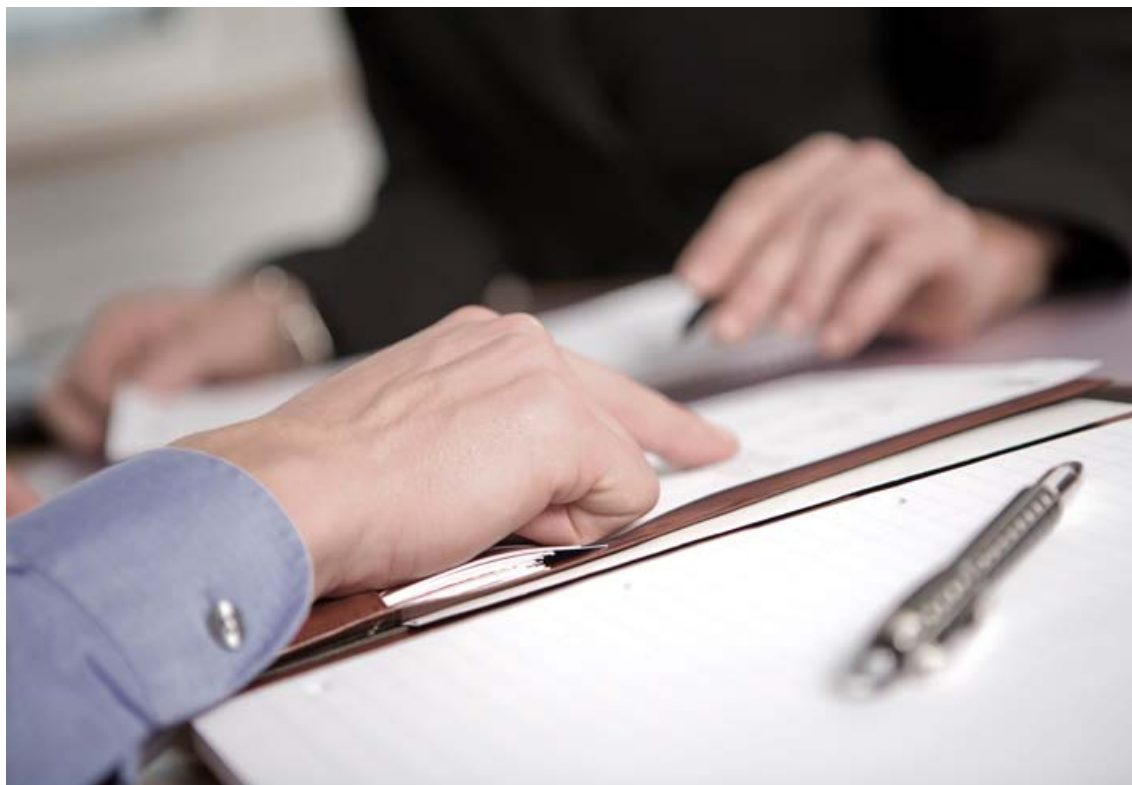
Bankens store engagementer er koncentreret i brancherne "Finansiering og forsikring", "Fast ejendom" og "Øvrige erhverv" jf. Tabel 5. Det bemærkes, at bankens eksponering mod større andelsboligforeninger indgår i kategorien "Fast ejendom". 63 pct. af udlåns-

porteføljen af hovedkundeengagementerne over 10 mio. kr. tilhører enkeltkunder i ratingklasse 1-4, og således vurderes boniteten af porteføljen samlet set som god jf. Tabel 5.

Tabel 5
 §145 engagementer over 10 mio. kr. fordelt på brancher og ratingklasser

	Rating 1-4 1.000 kr.	Rating 5-8 1.000 kr.	Rating 9-10 1.000 kr.	Total 1.000 kr.
Branchefordeling, ultimo 2011				
Offentlige myndigheder	34.994	0	30.046	65.040
Erhverv				
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	0	0	0	0
Industri og råstofudvinding	594	165.412	4.083	170.090
Bygge- og anlæg	160.435	57.962	76.891	295.289
Handel	251.161	8.410	33.093	292.663
Transport, hoteller og restauranter	217.679	83.601	10.377	311.658
Information og kommunikation	4.000	29	9.302	13.331
Finansiering og forsikring	943.156	101.367	167.417	1.211.940
Fast ejendom	419.188	303.114	512.804	1.235.106
Øvrige erhverv	1.043.892	148.077	82.159	1.274.129
Erhverv i alt	3.040.106	867.972	896.126	4.804.205
Private	82.613	20.154	21.427	124.193
Total	3.157.713	888.126	947.599	4.993.438

Note: Opgørelsen er baseret på bruttoudlån og garantier. Branche fordelingen følger §93 i Kaptialdækningsbekendtgørelsen og er tildelt enkeltkunder, der indgår i §145 engagementer > 10 mio. kr. CPR-kunder med branchekode klassificeres under brancherne for Erhverv, hvorfor tabellen ikke kan sammenlignes med bankens egen kundesegmentering i "Privat" og "Erhverv". Tallene er eksklusiv udlån til kreditinstitutter og eksklusiv udlån til bankens datterselskaber.

Kundekreditrisici fordelt på segmenter

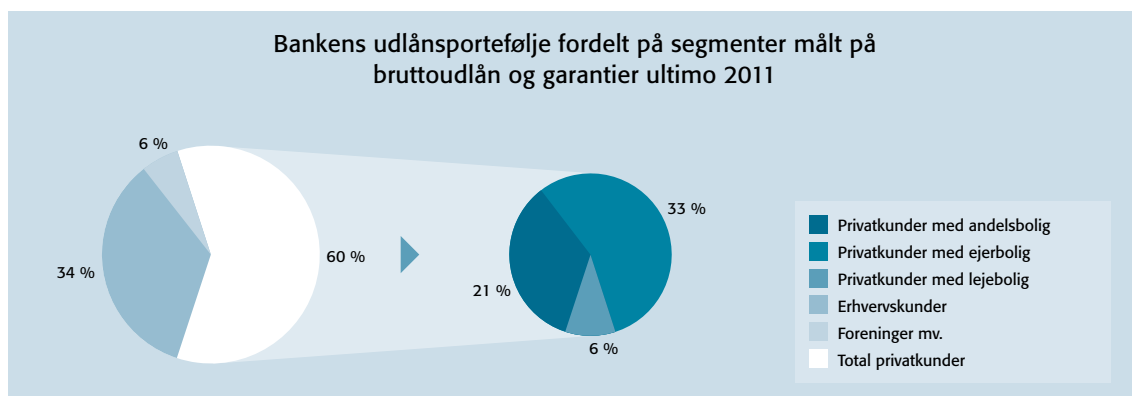
Den samlede kreditrisiko styres efter politikker og rammer, der er vedtaget og fastlagt af bankens bestyrelse og direktion. Bankens kreditområde fastlægger gennem forretningsgange og bevillingsinstrukser, hvorledes politikkerne og rammer for risiko og sikkerhedsstilling skal implementeres i den daglige kreditstyring.

Kreditbeføjelser er uddelegeret, så de fleste beslutninger vedrørende privatkunder kan træffes i den enkelte filial.

Større og særligt komplicerede kreditforhold håndteres i tæt samarbejde med Kreditområdet.

Figur 3 nedenfor viser bankens eksponering på de væsentligste kundesegmenter målt på bruttoudlån og garantier ultimo 2011. Banken er kendetegnet ved at have en lavere andel af "Erhvervs-kunder", en højere andel af "Privatkunder med andelsbolig" samt en højere andel af "Foreninger mv." end sammenlignelige banker. Bortset fra en mindre stigning i eksponeringen til segmentet "Erhvervs-kunder", er porteføljefordelingen i store træk uændret i forhold til sidste år.

Figur 3

Note: Fordelingen af hovedsegmenterne privat og erhverv følger bankens egen opgørelse, idet erhverv er opdelt i "Erhvervs-kunder" og "Foreninger mv.". Offentlige institutioner indgår i gruppen "Erhvervs-kunder".

Privatkunder

I bankens "Vision 2012" havde banken strategi om at skabe bæredygtig vækst inden for primært privatkundeområdet, hvilket med en andel på 60 pct. må siges at være nået jf. Figur 3.

Eksponeringen mod "Private" er karakteriseret ved en meget betydelig spredning og væsentlig sikkerhedsdækning jf. Tabel 6 og Tabel 7. Det betyder, at enkeltstående tab kan anses for ubetydelige, medmindre der på samme tid er tale om et stort antal af tab, som eksempelvis kan indtræffe i forbindelse med alvorlig økonomisk recession.

Kreditværdigheden for private husholdninger vurderes på basis af kundens rating i kombination med en individuel vurdering af kundens samlede økonomi, jobsituation, alder mv. Vurderingen tager udgangspunkt i kundens lønsedler, årsopgørelser, kontoadfærd, budgetter og kendskab til kunden, hvilket giver et samlet billede af den økonomiske situation.

Set i lyset af udviklingen i arbejdsløsheden vil fokus fremadrettet stadig være på de privatkunder, der til trods for skattelettelser og den lave rente stadig har

problemer med at afdrage på deres gæld, og som i tilfælde af en rentestigning ikke længere er i stand til at overholde deres betalingsforpligtelser.

Eksponeringen mod bankens privatkunder er yderligere opdelt i kundesegmenter afhængig af låntagers status på boligmarkedet jf. Tabel 8. Hvert af de tre kundesegmenter, "Ejerboligkunder", "Andelsboligkunder" og "Lejeboligkunder" håndteres efter særskilte retningslinjer, idet lånevilkår, adfærd og risiko i segmenterne er forskellige. Segmenterne "Ejerbolig" og "Andelsbolig" udgør 54 pct. af bankens samlede udlånsvolumen ultimo 2011. Bankens sikkerheder for privatsegmentet består overvejende af pant i fast ejendom, men trods den negative udvikling på boligmarkedet er blancoandelen på privatsegmentet stadig på et tilfredsstillende niveau.

Fordelingen af de tre privatkundesegmenter på bruttoudlån og garantier, nettoudlån og garantier, sikkerheder, blancoandel og restancer er vist i Tabel 6.

Tabel 6

Bruttoudlån og garantier, nettoudlån og garantier, sikkerheder, blankoandel og restancer fordelt på privatkundesegmenterne "Ejerbolig", "Andelsbolig" og "Lejebolig"

	Ejerbolig 1.000 kr.	Andelsbolig 1.000 kr.	Lejebolig 1.000 kr.	Total 1.000 kr.
Ultimo 2011				
Bruttoudlån og garantier (før nedskrivninger mv.)	6.570.569	4.123.337	1.199.713	11.893.619
Nettoudlån og garantier (efter nedskrivninger mv.)	6.345.793	4.046.305	1.077.145	11.469.243
Sikkerheder	3.559.084	3.556.271	165.821	7.281.176
Blankoandel	% 44	12	85	37
Restancer	26.045	4.066	7.724	37.835

Note: Nedskrivninger indeholder individuelle og gruppevise nedskrivninger og hensættelser. Restancer er opgjort som i årsregnskabets noter side 51.

Tabel 7

Nettoudlån og garantier for privatkundesegmentet fordelt på engagementsintervaller og ratingklasser

	Rating 1-4 1.000 kr.	Rating 5-8 1.000 kr.	Rating 9-10 1.000 kr.	Total 1.000 kr.
Engagementsintervaller, ultimo 2011				
0 - 500 t. kr.	2.723.942	1.487.704	81.615	4.293.261
500 - 2.000 t. kr.	4.197.415	1.814.611	128.627	6.140.653
2.000 - 4.000 t. kr.	423.909	190.097	33.786	647.792
4.000 - 10.000 t. kr.	218.112	88.962	21.721	328.795
10.000 - 25.000 t. kr.	39.485	5.675	13.582	58.742
> 25.000 t. kr.	0	0	0	0
Total	7.602.863	3.587.049	279.331	11.469.243

Note: Opgørelsen er baseret på nettoudlån og garantier.

Tabel 8

Bruttoudlån og garantier fordelt på privatkundesegmenterne "Ejerbolig", "Andelsbolig" og "Lejebolig" og ratingklasser

	Rating 1-4 1.000 kr.	Rating 5-8 1.000 kr.	Rating 9-10 1.000 kr.	Total 1.000 kr.
Privatkundesegmenter, ultimo 2011				
Ejerbolig	4.429.167	1.783.649	357.753	6.570.569
Andelsbolig	2.818.713	1.146.156	158.468	4.123.337
Lejebolig	362.148	688.262	149.303	1.199.713
Total	7.610.028	3.618.067	665.524	11.893.619

Note: Opgørelsen er baseret på bruttoudlån og garantier.

A. Ejerboligkunder

Eksposeringen mod privatkunder med ejerbolig udgør 33 pct. af udlånsporteføljen målt på bruttoudlån og garantier ultimo 2011. Friværdierne er reduceret som følge af faldende priser på ejerboliger, men blankoandelen er stadig på et pænt niveau.

Antallet af svagt formuende eller teknisk insolvente boligejere, som ikke kan tåle indkomstbortfald af længere varighed, er overvejende begrænset til ejerne med lav anciennitet på de dele af ejerboligmarkedet, hvor priserne samtidig er faldet mest og/eller med meget høj belåningsgrad f.eks. i forbindelse med overforbrug. Andelen af disse truede kunder er forholdsvis beskeden som følge af den gode spredning i ejerboligporteføljen. Hertil kommer, at tabene typisk først opstår, når kunderne tvinges til salg af ejendomme.

Banken yder generelt lån med sikkerhed i det finansierede aktiv. I denne forbindelse kan det bemærkes, at banken generelt ikke medvirker til spekulation baseret på belåning i fast ejendom.

Antallet af tvangsauktioner er steget fra 84 i 2010 til 87 i 2011, hvilket er mere end en fordobling i forhold til årene 2008 og 2009. Det er bankens forventning, at antallet af tvangsauktioner i 2012 vil være på niveau med 2011.

En betydeligt stigende arbejdsløshed i en længere periode og/eller en længerevarende rentestigning vurderes at være de største risici i dette segment, da en stor del af kunderne har variabelt forrentede lån. En høj andel af de variabelt forrentede lån er dog med renteloft. Den betydeligt faldende og nu historisk lave rente forventes derfor i høj grad at kompensere for et eventuelt indkomstfald i dette kundeselement. Betalingsdisciplinen for ejerboligkunder i 2011 har været en smule forværret i forhold til 2010, men ikke i den grad som forventet. Dette kan i høj grad tilskrives den lave rente og skattelettelserne fra 2010. Segmentet har derfor ikke givet større problemer end forventet. Boniteten i segmentet vurderes god, hvilket understøttes af, at 67 pct. af bruttoudlån og garantier ultimo 2011 i ejerboligsegmentet ligger i ratingklasse 1-4 jf. Tabel 8.

B. Andelsboligkunder

Eksposeringen mod privatkunder med andelsbolig er en konsekvens af en lovændring i 2005, der gav mulighed for at tage pant i andelsboligen, og bankens fokus på området har gjort, at andelen er på 21 pct. af den samlede portefølje målt på bruttoudlån og garantier jf. Figur 3. Vækstraten på andelsboligsegmentet har dog været aftagende siden 2009, og der er tale om et fald siden 2010. Der forventes fremadrettet

øgede udlån på andelsboligområdet, men ikke med samme vækstrate som oplevet før 2009.

Andelsboligmarkedet er mindre gennemsigtigt end ejerboligmarkedet, og prisudviklingen på andelsboligmarkedet har været mindre ensartet på grund af forskellig prisfastsættelsespraksis i den enkelte andelsboligforening. De prisfald, der er konstateret i løbet af perioden 2008-2011, er kommet med forsinkelse i forhold til ejerlejligheder og parcelhuse. Andelsboligporteføljen i Arbejdernes Landsbank vurderes – til trods for den betydelige vækst og koncentration i Region Hovedstaden – som relativ resistent og mindre følsom end ejerboligsegmentet på grund af, at der foretages en individuel vurdering af den enkelte andelsboligforening i bankens portefølje. Generelt medfører det mere forsigtige vurderingsprincipper i forbindelse med fastsættelse af den maksimale lovlige andelsværdi. Udlånets tunge orientering mod den ældre boligmasse reducerer yderligere risikoen sammenlignet med f.eks. udlån til nybyggeri og ejerboliger.

Med henblik på at begrænse risikoen på dette segment har banken udviklet særlige forretningsgange og værktøjer til vurdering af såvel den private låntagers økonomi som den bagvedliggende andelsboligforenings økonomi. Værdiansættelsen efterprøves med sammenligninger af priserne på tilsvarende andelsboliger i samme kvarter. Yderligere sammenlignes med etagemeterpriser på ejerboliger i samme område, og tilsvarende sammenlignes brutto/nettohuslejen med sammenlignelige ejerboliger. I forbindelse med værdiansættelsen af andelsboligen er det et krav, at både etagemeterpriser og brutto-/nettohusleje ligger minimum 20 pct. under sammenlignelige ejerboliger. Spændet i etagemeterpriserne til andelsboliger og referencepriserne på ejerboligmarkedet er reduceret i løbet af det seneste års tid, men ligger fortsat over det fastsatte minimumsspænd på 20 pct.

Betalingsdisciplinen for 2011 er svagt forværret i forhold til 2010, og blankoandelen er steget. Restancer i segmentet udgør kun 5 pct. af bankens samlede restancer og kun 0,1 pct. af de samlede andelsboligudlån. Andelsboligsegmentet har i 2011 vist faldende handelsværdier og dermed svagt stigende blanko. Kombineret med den fortsatte renterisiko og stigende usikkerhed i omsætteligheden af andelsboliger, har det medført et behov for en forhøjelse af de gruppevise nedskrivninger i dette segment. Udviklingen følges fortsat meget tæt, idet rentefølsomheden på disse kunder også vurderes at være en væsentlig faktor. Boniteten af andelsboligsegmentet vurderes fortsat som god, hvilket også afspejles i ratingen, hvor 68 pct. af bruttoudlån og garantier ultimo 2011 ligger i ratingklasse 1-4 jf. Tabel 8.

C. Lejeboligkunder

Eksponeringen mod privatkunder med lejebolig udgør 6 pct. målt på bruttoudlån og garantier ultimo 2011 og vægter derfor relativt mindre end eksponeringen mod ejerbolig- og andelsboligsegmenterne.

Segmentet har i sagens natur ikke oplevet formuetab som på ejerboligboligmarkedet, men har heller ikke fået del i de foregående års massive værdistigninger på ejerboligmarkedet. Typisk er udlånet i dette segment ikke så stort som i de to øvrige grupper, hvorfor rentefølsomheden typisk ikke er ligeså udtalt. Betalingsdisciplinen er forværret en smule i 2011, og lejeboligsegmentet er ikke overraskende det segment med den højeste restanceprocent målt i forhold til segmentets bruttoudlån og garantier jf. Tabel 6. Det var forventet, at den negative samfundsudvikling, især drevet af stigningen i arbejdsløsheden, ville ramme dette segment

i højere grad, end det har været tilfældet i 2010. Der er dog fortsat usikkerhed om, i hvilket omfang en stigning i arbejdsløsheden for 2012 vil påvirke segmentet. Boniteten i segmentet vurderes som mindre god, idet 70 pct. af bruttoudlån og garantier ultimo 2011 ligger i ratingklasse 5-10 jf. Tabel 8.

Erhvervs-kunder

Eksponeringen mod de rene erhvervs-kunder er begrænset sammenlignet med andelen i pengeinstitutter af samme størrelse. Erhvervssegmentet udgør 34 pct. af de samlede bruttoudlån og garantier ultimo 2011 jf. Figur 3. Bortset fra få større erhvervsengagementer er segmentet kendetegnet ved et stort antal mindre og mellemstore primært ejerledede virksomheder. Der er endvidere tale om en ganske pæn branchemæssig spredning, se branchefordelingen på koncernniveau jf. Tabel 19.

Tabel 9

Bruttoudlån og garantier, nettoudlån og garantier, sikkerheder, blankoandel og restancer fordelt på erhvervs-kunde-segmenterne "Erhverv" og "Foreninger"

	Erhverv 1.000 kr.	Foreninger 1.000 kr.	Total 1.000 kr.
Ultimo 2011			
Bruttoudlån og garantier (før nedskrivninger mv.)	6.757.872	1.165.522	7.923.394
Nettoudlån og garantier (efter nedskrivninger mv.)	6.354.407	1.130.996	7.485.403
Sikkerheder	1.111.562	732.962	1.844.524
Blankoandel	% 83	35	75
Restancer	32.834	15.612	48.446

Note: Nedskrivninger indeholder individuelle og gruppevise nedskrivninger og hensættelser. Restancer er opgjort som i årsregnskabet's noter side 51. Tallene er eksklusiv udlån til kreditinstitutter.

Tabel 10

Nettoudlån og garantier for erhvervs-kundesegmentet fordelt på engagementsintervaller og ratingklasser

	Rating 1-4 1.000 kr.	Rating 5-8 1.000 kr.	Rating 9-10 1.000 kr.	Total 1.000 kr.
Engagementsinterval, ultimo 2011				
0 - 500	59.783	143.066	7.567	210.416
500 - 2.000	202.932	198.660	19.126	420.718
2.000 - 4.000	202.475	101.598	17.550	321.623
4.000 - 10.000	299.354	145.956	25.085	470.395
10.000 - 25.000	395.185	224.601	102.501	722.287
> 25.000	4.411.589	484.599	443.776	5.339.964
Total	5.571.318	1.298.480	615.605	7.485.403

Note: Opgørelsen er baseret på nettoudlån og garantier. Tallene er eksklusiv udlån til kreditinstitutter.

Tabel 11
 Bruttoudlån og garantier fordelt på erhvervskundesegmenterne "Erhverv" og "Foreninger" og ratingklasser

	Rating 1-4 1.000 kr.	Rating 5-8 1.000 kr.	Rating 9-10 1.000 kr.	Total 1.000 kr.
Erhvervskundesegment, ultimo 2011				
Erhverv	4.850.438	957.095	950.338	6.757.871
Foreninger	730.720	349.691	85.112	1.165.523
Total	5.581.158	1.306.786	1.035.450	7.923.394

Note: Opførelsen er baseret på bruttoudlån og garantier. Tallene er eksklusiv udlån til kreditinstitutter.

Det er bankens strategi jf. "Vision 2015" at øge udlånet mod mindre og mellemstore virksomheder, primært ejerledede virksomheder. Det er bankens politik, at en væsentlig del af erhvervsengagementet skal være dækket af sikkerheder i selskabets aktiver eventuelt suppleret med sikkerheder fra virksomhedsejer. Banken har allerede for flere år siden valgt at begrænse udlånet til virksomheder, som er afhængige af udviklingen i ejendomsmarkedet, og det er bankens politik ikke at indgå i projektf finansieringer, hvor der ikke på forhånd er sikret de nødvendige driftsindtægter til at servicere den samlede gældsætning. Arbejdernes Landsbank ønsker alene at deltage i finansiering af forretninger, som banken forstår og rådgivningsmæssigt kan håndtere, og hvor risikoen ikke er for stor. Det er således bankens politik ikke at yde lån til fiskeri og landbrug samt brancher og virksomheder med stor politisk afhængighed.

Kreditværdigheden vurderes på basis af en gennemgang af virksomhedens evne til at håndtere de påtagne gældsforpligtelser. I bevillingsgrundlaget indgår bl.a. virksomhedens rating og styrkeprofil. Grundlaget for bearbejdning og håndtering af erhvervskundernes engagement er beskrevet i interne forretningsgange. Typisk baseres vurderingen også på idegrundlag, regnskaber, budgetter, forretningsplaner samt indsigt i virksomhedsejernes privatøkonomiske forhold. Bankens kreditpolitik lægger op til, at også erhvervsengagementer baseres på helkundeforhold og indeholder indehavers bankengagement. Dette sker ikke alene med ønsket om at yde den bedst mulige rådgivning, men også i høj grad for at have det bedste overblik over kundens samlede økonomiske forhold.

Betalingsdisciplinen i erhvervssegmentet er umiddelbart ikke forværret siden 2010. Restancer i segmentet udgør 34 pct. af bankens samlede restancer, svarende til segmentets udlånsandel. Den negative samfundsmæssige udvikling har i 2010 i højere grad ramt bankens større erhvervskunder. De største vanskeligheder består i omsætningsfald og problemer med hurtig omkostningstilpasning. De mindre erhvervskunder er

fortsat også ramt af den negative samfundsmæssige udvikling, men er ikke under så hårdt pres som konstateret i 2008 og 2009. En stadig faldende efterspørgsel vurderes fortsat at være den største risiko for dette segment. Boniteten vurderes fortsat god, idet 72 pct. af bankens bruttoudlån og garantier ultimo 2011 ligger i ratingklasse 1-4.

Foreninger mv.

Som følge af bankens idegrundlag og historiske udgangspunkt har banken en vis eksponering rettet mod foreninger, herunder fagforeninger og almene boligorganisationer. Banken har derfor en specialiseret erfaring med kreditvurdering på disse segmenter. I løbet af 2011 har banken løbende arbejdet med at styrke samarbejdet med foreningerne og er kommet væsentlig tættere på foreningernes beslutningstagere. I bevillingsgrundlaget indgår foreningens grundlag og vedtægter, formueforhold, sikkerhed samt foreningens drift og ledelse.

Eksponeringen mod foreninger udgør 6 pct. af de samlede bruttoudlån og garantier ultimo 2011 jf. Figur 3. Samlet set er det en mindre, men ikke ubetydelig andel af kundeudlånsporteføljen, som er kendetegnet ved en forholdsvis pæn spredning. Betalingsdisciplinen i foreningssegmentet er ikke forværret i 2011, men restancer i segmentet udgør 18 pct. af bankens samlede restancer. Boniteten vurderes fortsat god, idet 63 pct. af bankens bruttoudlån og garantier til segmentet ligger i ratingklasse 1-4.

Systemer til risikoreportering, -måling og -overvågning

Grundlaget for kreditvurderinger revurderes mindst én gang årligt, forudsat at engagementet er over en vis grænse. I praksis ajourføres grundlaget ofte hyppigere, eksempelvis i forbindelse med den løbende kunde-kontakt.

Bestyrelsen gennemgår hvert kvartal udviklingen i udlånporteføljen i form af både en kort opsummering af de væsentligste risici og fokusområder og en rapport, der belyser udviklingen fra seneste kvartaler. Rapporten indeholder detaljerede specifikationer af saldi, overordnet overtrækniveau, 90 dages overtræk, udlånssegmenter, brancher, vandring i ratingklasser osv. Herudover gennemgår bestyrelsen hver måned udviklingen i bankens månedsbalance og lånebevillinger over en vis størrelse.

Kreditkvaliteten af den samlede portefølje vurderes bl.a. ved den årlige aktivgennemgang i Kreditrådet med efterfølgende forelæggelse for bestyrelsen samt bankens interne og eksterne revision.

Kunder med objektiv indikation på værdiforringelse (OEI) udvælges overvejende maskinelt på baggrund af udvalgte kriterier og kundens ratingklasse. Disse kunder gennemgås minimum kvartalsvis af filialrådgiverne, med henblik på udarbejdelse af handlingsplaner og på at foretage beregning/vurdering af nedskrivningsbehov. Kreditrådet gennemgår efterfølgende filialernes arbejde.

Betalingsdisciplinen overvåges løbende ved hjælp af overtrækslister, som rådgiverne behandler dagligt. Overtræk over 50.000 kr. eller over 10.000 kr. med en løbetid på mere end 90 dage kommenteres ugentligt af filialdirektøren og sendes til bankens kreditområde. Kreditrådet kontrollerer ved hjælp af stikprøver og overtrækslister, om filialernes handlingsplaner og opfølgninger er tilstrækkelige.

Kreditrådet foretager løbende kreditgennemgange, hvor filialerne får en ekstraordinær gennemgang af de svage kunder samt en fysisk gennemgang af indholdet i kundemapperne. Der foreligger en turnus, således at alle filialer vil blive gennemgået inden for et tidsrum på 3-4 år – oftere, hvor statistiske analyser tilsiger dette.

Endelig understøttes kreditovervågningen af ad hoc analyser på baggrund af udviklingen i porteføljen samt faste opgaver i forbindelse med opgørelse af det kvartalsvise solvensbehov og den kvartalsvise vurdering af behovet for individuelle og gruppevis nedskrivninger.

Udlån med restancer

Bankens nettoudlån med restancer er koncentreret på restancer med kort løbetid fordelt på privatkundesegmentet jf. Tabel 12.

Betragtes branchefordelingen for udlån med restancer tegner brancherne "Øvrige erhverv" og "Fast ejendom"

Tabel 12
Udlån i restance opdelt på restancernes alder og udlånssegment

	Privatkunder			Erhvervs-kunder		Total 1.000 kr.
	Ejerbolig 1.000 kr.	Andelsbolig 1.000 kr.	Lejebolig 1.000 kr.	Erhverv 1.000 kr.	Foreninger 1.000 kr.	
Restancedage, ultimo 2011						
1-30 dage	664.558	457.110	77.600	259.122	53.704	1.512.094
31-60 dage	48.648	22.001	10.816	76.368	4	157.837
61-90 dage	22.743	9.173	3.620	9.754	0	45.289
91- dage	19.889	6.731	4.327	6.842	26.113	63.902
Total	755.838	495.015	96.363	352.084	79.822	1.779.122

Note: Opgørelsen er baseret på udlånssaldoen på kunder i restance, som opgjort i årsregnskabets noter side 51. Tallene er eksklusiv udlån til kreditinstitutter, men inklusiv bankens udlån til datterselskaber.

sig for den højeste andel. Udlån med restancer mere end 90 dage er overvejende relateret til få overtræk på enkelte store engagementer. Samlet udgør udlån med restancer 9,4 pct. af bankens samlede nettoudlån ultimo 2011. Heraf udgør udlån med mere end 90 dage restance 0,3 pct. jf. Tabel 13.

Banken har indført "early warning" lister, som skal nedbringe antallet af kunder med 90 dages overtræk.

Banken har en målsætning om at nedbringe niveauet ved i samarbejde med kunden at finde varige løsninger på eventuelle problemer frem for midlertidige lap-løsninger. Denne fremgangsmåde forventes at sikre, at antallet af kunder, som banken i sidste ende får et tab på, begrænses på langt sigt. Restancebeløbet for udlån med mere end 90 dages restance er på niveau med 2010.

Tabel 13
Udlån med restancer fordelt på brancher og restancernes alder

	1-30 dage 1.000 kr.	31-60 dage 1.000 kr.	61-90 dage 1.000 kr.	91+ dage 1.000 kr.	Total 1.000 kr.
Branchefordeling, ultimo 2011					
<i>Offentlige myndigheder</i>	2.051	0	0	0	2.051
Erhverv					
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	3.486	1.281	0	2.003	6.771
Industri og råstofudvinding	28.032	1.963	228	0	30.222
Bygge- og anlæg	52.912	1.931	1.265	3.911	60.020
Handel	87.985	2.542	4.306	4.452	99.284
Transport, hoteller og restauranter	57.088	3.535	3.026	705	64.355
Information og kommunikation	29.394	1.634	80	770	31.879
Finansiering og forsikring	35.408	105	32	370	35.914
Fast ejendom	71.216	68.588	1.992	26.121	167.918
Øvrige erhverv	167.936	10.314	3.344	4.590	186.185
Erhverv i alt	533.457	91.894	14.273	42.924	682.548
Private	976.586	65.943	31.016	20.979	1.094.523
Total	1.512.094	157.837	45.289	63.902	1.779.122

Note: Opgørelsen er baseret på udlånssaldo på kunder i restance, som opgjort i årsregnskabsnoter side 51. CPR-kunder med branchekode klassificeres under brancherne for Erhverv. Tallene er eksklusiv udlån til kreditinstitutter.

Politikker til afdækning og reduktion af kunderisici

Banken anvender de muligheder, der er for at reducere risikoen, ved som alt overvejende hovedregel at have sikkerhed i de objekter, den finansierer. Den sikkerhed, som sikkerhederne er opgjort til, er beregnet efter et forsigtighedsprincip. Dette indebærer, at en del aktiver af forsigtighedsgrunde opgøres til en reduceret værdi eller værdien 0 kr., hvorfor den reelle sikkerhedsværdi vurderes at være betydeligt højere end opgjort i Tabel 14 og Tabel 15.

Vurdering af sikkerhedernes værdi er en væsentlig faktor til fastlæggelse af bankens risici. Alle større engagementer revurderes løbende og som minimum en gang årligt på grundlag af kundens regnskaber, budgetter, forretningsplan mv. Såfremt udviklingen i objektive indikatorer vurderes at give anledning til beregning af nedskrivningsbehov af engagementernes værdi, foretages nedskrivninger efter de herfor fastsatte regler. Opgørelse af belåningsværdier tager udgangspunkt i bankens forretningsgang herfor. I vurderingen af engagementernes betalingsrækker opgøres sikkerhederne til skønnede dagsværdier.

- Lån til privatkunder afdækkes i størst muligt omfang ved forskellige former af sikkerheder. Det sker typisk ved at tage tinglyst pant i ejerboliger eller andelsboliger. Desuden tages der pant i biler mv.

- Lån til erhvervs kunder i ejerledede virksomheder (A/S og ApS) kræver som hovedregel helt eller delvist personlig kaution suppleret med forskellige former for sikkerhedsstillelse.
- Lån til foreninger ydes ofte mod en vis sikkerhed for likviditeten i form af medlemmernes hæftelse for betaling af kontingent, alternativt med solidarisk hæftelse eller realsikkerheder.

Derudover foretager banken løbende vurdering af værdien af den stillede sikkerhed, som opgøres som det forventede nettoprovenu ved realisation. Banken vurderer i hvert enkelt misligholdelsestilfælde, om tvangsrealisation af en sikkerhed er det, der tjener banken bedst i relation til minimering af bankens risiko for tab. Konjunktur- og markedsforholdene for realisation af aktiver kan variere betydeligt, hvorfor banken fra tid til anden overtager aktiver, som har været stillet som sikkerhed.

Fordelt på sikkerhedstyper for private med ejer- eller andelsbolig er det også ejendomme, der udgør den største andel af de samlede sikkerheder jf. Tabel 14 nedenfor. Ejendomme udviser faldende værdier som en konsekvens af en mere forsigtig værdiansættelse af ejer- og andelsboligernes værdi, og generelt er blankoandelen steget på grund af de reducerede sikkerhedsværdier jf. Tabel 14 og Tabel 15.

Tabel 14
Bankens sikkerheder for privatkunder

	Ejerbolig 1.000 kr.	Andelsbolig 1.000 kr.	Lejebolig 1.000 kr.	I alt ultimo 2011 1.000 kr.	I alt ultimo 2010 1.000 kr.
Sikkerheder for privatkunder, ultimo 2011					
Nettoudlån og garantier	6.345.793	4.046.305	1.077.145	11.469.243	11.583.137
Ejendomme	2.918.275	3.525.055	4.819	6.448.148	6.821.941
Værdipapirer, obligationer mv.	152.967	4.944	32.710	190.622	206.200
Biler	200.557	17.243	120.518	338.318	357.958
Både og fly	7.156	2.224	6.004	15.384	14.502
Transporter mv.	1.020	151	856	2.027	2.906
Kautions og garantier	0	0	740	740	800
Løsøre	469	0	173	642	927
Øvrige sikkerheder	278.641	6.654	0	285.295	325.502
Sikkerheder i alt	3.559.084	3.556.271	165.821	7.281.176	7.730.736

Note: Opgjorte belåningsværdier af deponerede sikkerheder i henhold til bankens forretningsgang.

Tabel 15
Bankens sikkerheder for erhvervs kunder

	Erhverv 1.000 kr.	Foreninger 1.000 kr.	I alt ultimo 2011 1.000 kr.	I alt ultimo 2010 1.000 kr.
Sikkerheder for erhvervs kunder, ultimo 2011				
Nettoudlån og garantier	6.354.407	1.130.996	7.485.403	7.469.530
Ejendomme	751.854	377.461	1.129.315	1.259.567
Værdipapirer, obligationer mv.	263.102	310.133	573.235	499.971
Biler	32.022	1.300	33.322	44.085
Både og fly	814	280	1.094	1.466
Transporter mv.	2.851	11.074	13.925	4.180
Kautationer og garantier	500	0	500	2.000
Løsøre	10.030	0	10.030	9.544
Øvrige sikkerheder	50.389	32.714	83.103	116.408
Sikkerheder i alt	1.111.562	732.962	1.844.524	1.937.220

Note: Opgjorte belåningsværdier af deponerede sikkerheder i henhold til bankens forretningsgang.

Banken benytter ikke instrumenter som Credit Default Swaps eller andre former for forsikring til afdækning af sine risici på udlån til kunder.

Udvikling af kreditporteføljeværktøjer

Værktøjer til måling og vurdering af bankens kreditrisici udvikles og forbedres løbende. I løbet af 2011 er bankens ratingmodel blevet yderligere integreret i kreditstyringen. Primo 2011 er ratingen indarbejdet som en mere central parameter i udvælgelsen af kunder med en objektiv indikation på værdiforringelse (OEI), ligesom den er central i bankens solvensbehovsmodel og i bankens model for gruppevise nedskrivninger.

Banken har løbende fokus på forbedring af datakvaliteten, idet forkerte eller mangelfulde oplysninger kan give et forkert beslutningsgrundlag og eventuelt en misvisende rating.

Bankens filialledelse har i løbet af 2011 fået adgang til en række kvartalsvise rapporter, der skal bidrage til at give filialledelsen et bedre overblik over risikoen i udlånsporteføljen og til at identificere eventuelle indsatsområder.

Med bankens "Vision 2015" blev bankens nye erhvervskoncept igangsat i 2011. I kombination med ratingen og en ny standardiseret styrkeprofilmodel sikrer dette, at banken opnår en bedre og mere ensartet behandling af erhvervs kunderne. Dette vil bidrage til færre fejlregistreringer samtidig med, at kunderåd-giverne i højere grad har mulighed for at vurdere kunderne på en ensartet måde.

Banken er endvidere repræsenteret i BEC projekter, herunder i projekter til styring og overvågning af kreditrisici. I løbet af 2012 forventer banken at kunne tage en ny løsning i brug til rapportering af kreditrisici på porteføljeniveau, ligesom en ny statistisk funderet ratingmodel for privatkundesegmentet forventes at blive taget i brug i løbet af 2012-2013.

Aktiviteter i AL Finans A/S

Datterselskabet AL Finans' aktiviteter er fordelt på tre forretningsområder:

1. Billån
2. Leasing, primært af biler
3. Factoring

AL Finans anvender ikke interne rating- eller score-systemer i bevillingsprocessen, men har til gengæld stor erfaring inden for alle de produktspecifikke forretningsområder.

Der foretages hvert kvartal manuelle gennemgange af alle udlån med svaghedstegn baseret på produkt-opdelte segmenter. En gang om året laves en aktiv gennemgang, hvor kreditrisikoen bedømmes for de større engagementer, og nedskrivninger sker i det omfang, der er objektive indikationer for værdiforringelse (OEI). For størstedelen af alle udlån er der sikkerheder i form af det lånte aktiv, hvor der foreligger offentlige kataloger til bedømmelse af aktivets værdi. Ligesom for 2010 er der for 97 pct. af billånsp porteføljen en udbetaling på 20 pct. eller mere jf. Tabel 16. Disse er forholdsvis lette at værdifastsætte og lette at omsætte. Da markederne p.t. er i ubalance, vil der fremadrettet være en øget risiko for, at aktiverne ikke længere dækker restgælden. 94 pct. af selskabets finansierede aktiver er biler, hvoraf blankolån kun udgør 1 pct. Kreditkvaliteten forventes forbedret, og de gruppevis nedskrivninger på restancekunder er faldet i perioden 2009-2011.

Tabel 16
Fordeling af udbetalingsprocenter på billån for AL Finans

	2011		2010	
	1.000 kr.	pct.	1.000 kr.	pct.
Udbetalingsprocenter på billån				
0-9 %	19.222	2	26.250	2
10-19 %	6.572	1	7.943	1
20-29 %	882.636	76	790.962	76
30-39 %	146.232	13	132.980	13
40-99 %	86.554	8	80.312	8
Total	1.141.217	100	1.038.447	100

Risikoen for billån og leasing er overvejende relateret til, hvorvidt værdien af de underliggende aktiver kan realiseres til de skønnede værdier jf. den høje sikkerhedsdækning i Tabel 17 og Tabel 18. I AL Finans er en af de væsentlige risikofaktorer således faldende realisationsværdier på særligt biler. I 2010 steg priserne på brugte biler betydeligt i forhold til de ekstraordinært lave priser i 2009, og i 2011 var der pæne priser på bilerne i forhold til restværdierne. Dog har prisniveauet for hvidpladebiler været under pres sidst i 2011. Det niveau, hvorpå der nu handles, anses for realistisk også på halvårs sigt. Trods dette kan der være yderligere prisned sættelser i brugtbilssegmenter, hvor AL Finans er eksponeret. Dette vil indebære en betydelig risiko for AL Finans, dels på biler hjemkommet efter leasing (operationelle aftaler) og dels på biler, der indleveres efter misligholdelse, hvilket gælder både leasing og lån. Også en omlægning af registreringsafgiften vil kunne påvirke AL Finans, og denne påvirkning kan betyde umiddelbare negative følger i 2012, uanset om der tilrettelægges en længere "overgangsperiode".

I factoringforhold er der to niveauer af betalingsforpligtelser. Første niveau er debitorniveauet, og hvis ikke debitor kan betale, så er næste niveau klientniveauet. Herudover er fordringerne typisk belånt med 80 pct., hvilket ved normal koncentration giver god dækning for betalingsforpligtelserne. Et stigende antal konkurser blandt kunder og debitorer forøger risikoen for tab. Til afdækning heraf er et stigende antal engagementer nu afdækket med debitorforsikring via garantiforsikrings-selskaber. Endvidere har banken tegnet en kriminalitetsforsikring, der sikrer hele koncernen mod større tab som følge af svindel. Fakturaer for 140 mio. kr., svarende til godt 30 pct. af factoringengagementerne, er afdækket med debitorforsikring via garantiforsikrings-selskaber.

Eksponeringer opdelt på de respektive forretningsområder er vist i Tabel 17 og Tabel 18.

Tabel 17

Udlån før nedskrivninger og sikkerhedsfordeling af privatporteføljen i AL Finans

	2011			2010		
	Saldo 1.000 kr.	Sikkerhed 1.000 kr.	Antal kunder	Saldo 1.000 kr.	Sikkerhed 1.000 kr.	Antal kunder
Forretningsområder						
Private						
Billån (Gældsbreve)	157.078	111.763	1.468	157.842	119.774	1.569
Billån (Købekontrakter)	824.862	783.336	7.964	654.993	589.494	6.829
Finansiell Leasing	2.419	2.177	15	1.312	1.181	10
Operationel Leasing	3.043	2.743	24	1.519	1.367	13
Total	987.402	900.019	9.471	815.666	711.816	8.421

Note: Opgjorte belåningsværdier af deponerede sikkerheder i henhold til AL Finans' forretningsgang.

Tabel 18

Udlån før nedskrivninger og sikkerhedsfordeling af erhvervsporteføljen i AL Finans

	2011			2010		
	Saldo 1.000 kr.	Sikkerhed 1.000 kr.	Antal kunder	Saldo 1.000 kr.	Sikkerhed 1.000 kr.	Antal kunder
Forretningsområder						
Erhverv						
Billån (Gældsbreve)	37.081	33.334	328	51.026	41.615	375
Billån (Købekontrakter)	122.196	156.349	1.402	174.585	151.935	1.236
Finansiell Leasing	359.279	324.882	1.994	361.141	325.027	936
Operationel Leasing	121.576	108.556	720	104.230	93.807	130
Factoring	448.136	448.136	200	450.117	450.117	205
Total	1.088.268	1.071.258	4.644	1.141.099	1.062.501	2.882

Note: Opgjorte belåningsværdier af deponerede sikkerheder i henhold til AL Finans' forretningsgang.

Hen over de seneste par år har antallet af biler, der er taget tilbage, været stagnerende, mens det gennemsnitlige tab pr. enhed er faldet fra 2010 til 2011. Bilpriserne er stabiliseret, og en stor del af porteføljen er udskiftet de seneste år og er således gearret til de nye aktuelle priser. Dog ses et fald i priserne på de biler som p.t. ender på auktion. For 2012 forventes et niveau som for 2011 for både tilbageleverede biler og gennemsnitligt tab.

Kreditrisiko på kreditinstitutter

Generelle forhold

I "Instruks for Arbejdsfordelingen mellem Bestyrelsen og Direktionen i Aktieselskabet Arbejdernes Landsbank" er nedfældet retningslinjer for håndteringen af modpartsrisici, ligesom instruksen indeholder en tildeling af en bemyndigelse til, at direktionen kan eksponere banken med kreditrisiko på bl.a. kreditinstitutter.

Generelt har banken en stram bevillingspraksis. Der udstikkes alene finansielle rammer til daglig handel med kreditinstitutter, hvor banken har større kendskab til det enkelte kreditinstitut. Rammer til danske kreditinstitutter baseres bevillingsmæssigt på seneste regnskaber og den viden, der er om modparten i Arbejdernes Landsbank. Rammer til udenlandske kreditinstitutter ydes fortrinsvis til store førsteklases kreditinstitutter med en international rating lig med eller over niveau A1 (Moody's Long Term Ratings). Rammerne baseres herudover bevillingsmæssigt på de samme principper som nævnt ovenfor vedrørende danske kreditinstitutter.

Afgivne bindende kredittilsagn

Arbejdernes Landsbank baserer sin kreditgivning på forretningsmæssige relationer, og der ydes som udgangspunkt alene kredit til kreditinstitutter, som har et naturligt samarbejdspotentialer med Arbejdernes Landsbank inden for øvrige forretningsområder.

Ud over kendskabet til forretningsmodpartens forhold udarbejder banken forud for hvert engagements indgåelse en analyse af kreditinstitutets seneste periode-regnskaber, ligesom kreditinstituttet interviewes om afledte spørgsmål. Analysearbejdet foretages i bankens kreditområde.

Mindst én gang om året følger banken op på samtlige engagementer og foretager en kvalitetstest heraf og tager ofte en opfølgende dialog med modparten. Endvidere er det almindeligt forekommende, at disse kreditinstitutter efter offentliggørelse af årsrapporter aflægges Arbejdernes Landsbank et besøg og informerer mere indgående om udviklingen.

Opfølgingsarbejdet sker på ledelsesniveau i Arbejdernes Landsbank, og i konkrete situationer involveres bankens kreditområde med henblik på, at der kan udfærdiges en opfølgingsanalyse på det tidligere udarbejdede beslutningsgrundlag.

Samtlige personer, som har kontakt til de omfattede kreditinstitutter, kan komme i berøring med potentielt børsfølsomme oplysninger om kreditinstituttet. Disse personer, der hovedsageligt er med i bankens ledelsesgruppe, er underkastet skærpede interne regler i forhold til personlige formuetransaktioner med de pågældende kreditinstitutter.

Almindelige ikke-meddelte finansielle rammer (Credit Lines)

Denne type engagementer bevilges internt i banken ud fra to samtidige hovedkriterier:

1. Et størrelseskriterium, hvorved en Credit Line til kreditinstitutter udmåles efter objektive kriterier i henhold til "Instruks for Arbejdsfordelingen mellem Bestyrelsen og Direktionen i Aktieselskabet Arbejdernes Landsbank". Størrelsen af en Credit Line udmåles både som en nærmere specificeret procentdel af Arbejdernes Landsbanks egenkapital og af det pågældende kreditinstituts egenkapital.
2. En subjektiv vurdering, hvor regnskabs gennemgang, markedsinformationer, samarbejds mæssige erfaringer m.m. sammenfattes til en konklusion, der foretages i bankens ledelse.

Bevilling af Credit Lines til kreditinstitutter beslutes i samarbejde mellem kreditdirektøren, bankens direktion og bestyrelse.

Risikovurdering

På danske kreditinstitutter vurderes risikoen primært at ligge på specifikke produktmellemværender (aktie- og ansvarlig kapital). Det er bankens politik, at der ikke ydes udlån i form af ansvarlig kapital, ligesom der ikke findes en udlånsportefølje af ansvarlig kapital til kreditinstitutter. På baggrund heraf vurderes risikoen begrænset.

Banken er eksponeret mod få kreditinstitutter fordelt i andre lande, men risikoen vurderes begrænset, og der er foretaget de kapitalhensættelser, som banken finder nødvendige i et "worst case scenario".

Nedskrivninger og hensættelser på udlån og garantier

Koncernens opgørelse af værdiforringede fordringer følger §§ 51-54 i Bekendtgørelsen om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber mfl.

Udgiftsførte nedskrivninger og hensættelser samt tab udgjorde i 2011 217 mio. kr. jf. Tabel 19 mod 231 mio. kr. i 2010.

Opgørelsen i Tabel 19 og Tabel 20 er inklusiv kreditinstitutter. Det bemærkes, at der i 2011 er afskrevet

109 mio. kr. på Det Private Beredskab. De akkumulerede nedskrivninger og hensættelser udgør herefter 894 mio. kr. ultimo 2011 mod 847 mio. kr. i 2010. Nedskrivninger/hensættelser på branchen "Fast ejendom" er relateret til enkelte store eksponeringer i banken, som allerede følges tæt. Årsagen til stigningen i nedskrivnings- og hensættelsesniveauet er primært den negative konjunkturmæssige udvikling.

Med forventninger om, at den samfundsøkonomiske krise vil fortsætte i 2012 er det bankens forventning, at de samlede nedskrivninger og hensættelser fortsat vil ligge på et højt niveau, dog faldende i forhold til 2011.

Tabel 19

Branchefordeling for værdiforringede fordringer, inklusiv gruppevise nedskrivninger og gruppevise hensættelser ultimo 2011 (Koncernen)

	Eksponeringer 1.000 kr.	Eksponering, hvorpå der er nedskrevet/ hensat 1.000 kr.	Nedskrivning/ hensættelse 1.000 kr.	Udgiftsført nedskrivning/ hensættelse og tab 2011 1.000 kr.
Offentlige myndigheder	95.341	49.169	5.464	-1.217
Erhverv				
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	52.397	33.039	550	678
Industri og råstofindvinding	534.392	346.227	4.539	20.290
Energiforsyning	1.124	17.133	13	440
Bygge og anlæg	565.922	314.387	67.211	-45
Handel	1.012.276	511.685	66.020	18.253
Transport, hoteller og restauranter	706.619	408.049	36.977	2.996
Information og kommunikation	1.209.186	129.455	28.711	4.422
Finansiering og forsikring	2.820.424	766.358	109.006	24.018
Fast ejendom	1.379.764	1.200.627	140.873	-124.473
Øvrige erhverv	2.324.287	505.712	77.170	-60.473
Erhverv i alt	10.606.391	4.232.672	531.070	-113.894
Private	11.314.058	6.121.557	357.042	-102.107
Total	22.015.790	10.403.398	893.576	-217.218

Note: CPR-kunder med branchekode klassificeres under brancherne for Erhverv.

Tabel 20
 Bevægelser i 2011 på værdiforringerede fordringer (Koncernen)

	Individuelt nedskrevet kreditinstitut 1.000 kr.	Individuelt nedskrevet udlån og andre poster med kreditrisiko 1.000 kr.	Individuelt hensat på garantier 1.000 kr.	Gruppevist nedskrevet udlån og andre poster med kreditrisiko 1.000 kr.	Gruppevist hensat på garantier 1.000 kr.
Akkumulerede nedskrivninger/hensættelser primo på udlån og garantidebitorer	17.233	648.117	115.278	61.897	4.592
Nedskrivninger/hensættelser i årets løb	0	355.238	571	14.931	138
Tilbageførelse af nedskrivninger	32	151.049	813	25.371	471
Andre bevægelser	0	17.129	0	2.772	0
Endelig tabt (afskrevet) tidligere individuelt nedskrevet/hensat	0	57.114	109.470	0	0
Akkumulerede nedskrivninger/hensættelser ultimo på udlån og garantidebitorer	17.201	812.321	5.566	54.229	4.259
Endelig tabt (afskrevet) ikke tidligere individuelt nedskrevet/hensat	0	24.077			
Indgået på tidligere afskrevne fordringer	0	6.826			

Note: Opgørelsen følger årsregnskabs Note 13.

Modpartsrisiko

Under modpartsrisiko indgår koncernens styring af tabsrisici på afledte finansielle instrumenter. Tabsrisici på afledte finansielle instrumenter indgår i styringen af kreditrisiko i såvel bevillingsprocessen som i den almindelige engagementsovervågning jf. afsnittene herom.

Tabel 21
Afledte finansielle instrumenter og spotforretninger ultimo 2011

	Nominal værdi 1.000 kr.	Netto markeds- værdi 1.000 kr.	Positiv markeds- værdi 1.000 kr.	Negativ markeds- værdi 1.000 kr.
Valutakontrakter				
Spotforretninger, køb	76.186	1	2	1
Spotforretninger, salg	33.191	23	37	14
Terminer/futures, køb	445.907	-7.788	40	7.828
Terminer/futures, salg	741.220	7.341	7.472	131
Optioner, erhvervede	1.304.283	3.681	3.681	0
Optioner, udstedte	125.993	-5.674	0	5.674
Valutaswaps	2.862.029	-18.586	0	18.586
Rentekontrakter				
Spotforretninger, køb	553.781	471	895	424
Spotforretninger, salg	610.595	-515	459	974
Terminer/futures, køb	442.739	2.070	2.096	26
Terminer/futures, salg	6.884.630	-50.214	19	50.233
Optioner, udstedte	223.026	-67	0	67
Swaptioner	700.000	9.316	12.650	3.334
Renteswaps	3.180.145	-88.947	10.313	99.260
Aktiekontrakter				
Spotforretninger, køb	103.239	521	628	107
Spotforretninger, salg	106.653	-509	133	642
I alt	18.393.617	-148.876	38.425	187.301

Note: Banken anvender ikke netting i opgørelsen af risici på poster med modpartsrisiko.

Markedsrisiko

Arbejdernes Landsbank Koncernen påtager sig løbende forskellige former for markedsrisici, hovedsagelig i form af rente-, aktiekurs- eller valutarisici samt værdipapirrelaterede kreditrisici i form af investeringer i kreditobligationer.

Markedsrisiciene opstår dels som følge af serviceringen af kundebehov dels som følge af bankens disponeringer i finansielle instrumenter. Banken anvender herunder afledte finansielle instrumenter til at styre og justere markedsrisiciene.

Banken har generelt en forsigtig holdning til omfanget af bankens eksponering i markedsrisici og tillægger styringen af forretninger med markedsrisiko stor vægt som følge af stigende forretningsomfang og kompleksiteten i en række af produkterne gennem de senere år.

Erfaringerne fra den aktuelle finansielle krise de seneste år har yderligere understreget behovet for fokus på en stram styring på området.

Markedsrisiko omfatter positioner, hvis markedsværdi er afhængig af udviklingen i de generelle niveauer i en række markedsvariabler som renter, aktieindeks og valutakurser. Endvidere indgår risici af mere specifik karakter på konkrete markedspapirer i det omfang, disse risici kan handles eksplicit. Opgørelsen omfatter markedsrisici på såvel balanceførte som ikke-balanceførte poster – ligesom opgørelserne omfatter positioner i handelsbeholdningen og forretninger uden for handelsbeholdningen, som måtte indeholde markedsrisici.

Generelle markedsrisici er under normale markedsforhold drevet af makroøkonomi, nationale og internationale politiske forhold m.m. samt centralbankernes adfærd, som i den forbindelse er uafhængig af instrumenttype og specifikke modparter i forretningen.

Renterisikoen opgøres med udgangspunkt i den modificerede varighed og udtrykker tilnærmelsesvist det forventede kurstab på positioner med renterisiko ved et parallelskift i rentekurven på 100 basispoint. For konverterbare realkreditobligationer og obligationer med renteloft mv. tages udgangspunkt i de af Finanstilsynet udsendte korrektionsfaktorer og i indhentede oplysninger fra ledende markedsdeltagere om modificerede varigheder. Opgørelserne udarbejdes i enkeltvaluta samt i varighedsintervaller. Bankens eksponering er hovedsagelig i DKK-renter.

Tabel 22

Koncernens renterisiko ultimo 2011

	1.000 kr.
Fordelt efter modificeret varighed (V)	
0 < V ≤ 3 måneder	14.888
3 < V ≤ 6 måneder	736
6 < V ≤ 9 måneder	4.362
9 < V ≤ 12 måneder	4.725
1 < V ≤ 2 år	34.519
2 < V ≤ 3,6 år	-95.705
3,6 år < V	44.458
I alt	7.983

	1.000 kr.
Fordelt efter valuta	
DKK	103.856
EUR	-102.401
GBP	2.914
NOK	1.863
SEK	1.457
USD	213
Øvrige valutaer	81
I alt	7.983

Note: Renterisikoen er opgjort ved en renteændring ved 100 basispoint.

Aktierisiko er risikoen for tab som følge af ændringer i aktiekursen. Aktierisikoen omfatter nettopositionen af aktier samt aktierelaterede instrumenter i den enkelte aktie eller aktieindeks. Aktiekursrisikoen opgøres som vægtede positioner på tværs af aktieinstrumenter.

Følsomheden over for generelle ændringer i aktiemarkederne er koncentreret om den forholdsvis beskedne del af aktiebeholdningen, som ligger i Handelsporteføljen, og beholdningen er så diversificeret, at generelle fald i aktiemarkederne på 10 pct. vil medføre et kurstab på 10,2 mio. kr. Anlægsbeholdningen er derimod mere specifikt påvirket af udviklingen i de konkrete selskaber, der ikke på tilsvarende måde kan antages påvirket af markedsudviklingen.

Valutarisiko afspejler bankens risiko på tab på positioner i valuta som følge af ændringer i valutakurserne. Risikoen opgøres dels efter Valutaindikator 2 metoden, og dels som en vægtet sum af nettopositioner i de enkelte valutaer, hvor der i vægtningen tages hensyn til volatilitet.

Værdipapirrelaterede kreditrisici afspejler bankens risiko for tab som følge af ændringer i markedets krav til afkastet på kreditobligationer, som ikke hidrører fra generelle ændringer i markedsrenten.

Styring af markedsrisici

Koncernens samlede markedsrisici håndteres centralt i bankens Likviditets- og Finansområde.

Banken sikrer en veldefineret ansvarsfordeling for risikotagningen på alle niveauer i banken gennem fastlæggelse af rammer for såvel direktionen som ledelsen af Likviditets- og Finansområdet. På baggrund heraf videredeles snævrere rammer til de enkelte disponerende medarbejdere i Likviditets- og Finansområdet.

De enkelte risikoområder overvåges løbende i forhold til de udstukne rammer. Der følges dagligt op herpå i form af rapporteringer til direktionen og regelmæssigt til bestyrelsen. Stabsfunktionen Intern Risikostyring, som overvåger udnyttelsen af positionstagernes rammer, rapporterer direkte til direktionen.

Bankens markedsrisici er en konsekvens af kundehandler eller afledt af bankens positionstagning ud fra taktiske og strategiske vurderinger af markedsudviklingen samt hensynet til bankens øvrige forretningsomfang – herunder de forretninger, som indeholder renterisiko, men som ligger uden for handelsbeholdningen.

For at kunne tilgodese kundernes handelsaktiviteter har banken en beholdning af værdipapirer, som udligner forskellene i kundehandelsstørrelse og standardhandlerne i det professionelle marked.

Den markedsrisiko, der er forbundet hermed, holdes inden for veldefinerede rammer såvel samlet som på de enkelte fondskoder. Disse rammer er inkluderet i de af bestyrelsen udstukne rammer og overvåges løbende.

De taktisk betingede investeringer af kortsigtet varighed varetages i bankens handelsfunktion inden for forholdsvis snævre grænser, der løbende overvåges.

De strategiske positioner besluttet af direktionen ud fra vurderingen af afkastpotentialet i forhold til den involverede risiko og under hensyntagen til bankens samlede risikoappetit, risici i øvrigt i banken samt hensynet til løbende at sikre et likviditetsberedskab i form af likvide aktiver.

Foruden daglige beregninger af bankens samlede markedsrisici efter standardnøgletal foretages der fra tid til anden stress test på beholdningen.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko udtrykker risiko for tab som følge af, at banken skal betale mere for den likviditet, der skal anvendes til at dække bankens betalingsforpligtelser og til at opretholde en normal likviditetsreserve i en situation, hvor banken specifikt eller sektoren som helhed rammes af ekstraordinære forhold. Likviditetsrisikoen afspejler således et mismatch i bankens balance mellem løbetiden på aktiverne og passiverne, hvor udlånsporteføljen generelt har en længere varighed end indlån og andre finansieringsforretninger.

Hovedparten af bankens likviditetsrisiko er i danske kroner, mens resten af risikoen er koncentreret i hovedvalutaerne.

Banken fører generelt en meget forsigtig likviditetspolitik. Banken har således en målsætning om at have en likviditetsoverdækning på 100 pct. i forhold til de i lov om finansiel virksomhed § 152 angivne 10 pct. og 15 pct. Likviditetsberedskabet overvåges dagligt og vurderes samtidig i et langsigtet perspektiv i forhold til bankens forretningsmæssige udvikling såvel på kapitalmarkedsområdet som på ind- og udlån. Det er endvidere bankens politik, at likviditetsprognoserne, som udarbejdes mindst én gang månedligt, udviser en tilsvarende overdækning mindst 3 måneder frem og 12 måneder frem mindst en overdækning på 75 pct.

Foruden løbende beregning af likviditetsoverdækning foretages stresstest af bankens likviditet på længere sigt med henblik på at afdække følsomheden over for væsentlige ændringer i bankens løbende fundingvilkår.

Bankens bestyrelse har vedtaget en Likviditetsberedskabsplan, som definerer tiltag, som skal iværksættes, hvis likviditeten forringes i forhold til den udstukne likviditetspolitik.

Renterisiko uden for handelsbeholdningen

Renterisiko i banken opstår i et vist omfang uden for handelsbeholdningen i form af udlån eller indlån med fast rente med kunder eller variabelt forrentede udlånsprodukter med indbyggede optionselementer. Renterisikoen opgøres efter samme principper som for renterisiko inden for handelsbeholdningen.

Arbejdernes Landsbank har ikke fastforrentede indlån med ubestemt løbetid. Visse lån er ydet til fast rente med mulighed for førtidig indfrielse.

Renterisikoen indgår i Likviditets- og Finansområdets beregninger af koncernens renterisiko og disponeres inden for de udstukne rammer. Renterisikoen opgøres dagligt og under antagelse af de stipulerede afviklingsaftaler på forretningerne. Der er hovedsagelig tale om risiko i DKK med meget kort varighed. Enkelte, større forretninger er renterisikomæssigt afdækket særskilt.

Aktier mv. uden for handelsbeholdningen

Arbejdernes Landsbank har i samarbejde med andre pengeinstitutter erhvervet kapitalandele i række sektorselskaber. Disse selskaber har til formål at understøtte pengeinstitutternes forretning inden for realkredit, IT, betalingsformidling og investeringsforeninger. Kapitalandelene indgår ikke i handelsbeholdningen, da deltagelse i sektorselskaberne har en væsentlig betydning for bankens målsætning om at kunne tilbyde vore kunder en bred vifte af finansielle ydelser til konkurrencedygtige priser.

Tabel 23
Aktier mv. uden for handelsbeholdningen

	1.000 kr.
Dagsværdi primo 2011	765.225
Realiseret kursgevinst i resultatopgørelsen	126
Urealiseret kursgevinst i resultatopgørelsen	8.705
Nettokøb	33.942
Anden afgang *)	-167.378
I alt dagsværdi ultimo 2011 **)	631.915

*) Banken har i 2011 indskudt yderligere kapital i Bankernes EDB Central, BEC. Indskuddet har medført, at ejerandelen overstiger 20 pct., og BEC klassificeres herefter som associeret virksomhed.

***) Heraf udgør 350,6 mio. DKK mere end 10 pct. i det pågældende selskab. Beløbet fratrækkes i opgørelsen af koncernens basiskapital, og 50 pct. svarende til 175,3 mio. DKK fratrækkes i kernekapitalen.

Kapitalandelene i sektorselskaberne er unoterede og værdiansættes til dagsværdi.

Operationel risiko

Tabel 24

Operationel risiko er risiko for tab på grund af:

Type	Beskrivelse
Intern svig	Tab der skyldes handlinger med det formål at begå svig, uberettiget tilegne sig midler eller omgå bestemmelser, lovgivning og bankens politikker, og som involverer mindst én ansat i banken.
Ekstern svig	Tab der skyldes handlinger med det formål at begå svig, uberettiget tilegne sig midler eller omgå bestemmelser og lovgivning, begået af tredjemand.
Ansættelsesvilkår og sikkerhed på arbejdspladsen	Tab der skyldes handlinger, der strider mod arbejdsmarkeds- sundheds- eller sikkerhedslovgivning. Udbetaling af erstatninger som følge af personskade eller begivenheder vedr. diskrimination.
Kunder, produkter og forretningspraksis	Tab der opstår som følge af utilsigtede handlinger eller forsømmelighed, der medfører en manglende opfyldelse af en professionel forpligtelse over for kunder eller som følge af produktets struktur.
Skader på fysiske aktiver	Tab der skyldes skader på fysiske aktiver eller tab af disse som følge af udefra kommende begivenheder.
Forretningsnedbrud og systemfejl	Tab som følge af nedbrud og systemfejl.
Ordreaftvikling, levering og procesforvaltning	Tab som følge af mangelfuld transaktionsforvaltning eller procesforvaltning.

Note: Operationel risiko kan som regel knyttes til specifikke enkeltstående hændelser.

Organisationen

Til at bistå bankens ledelse i forhold til operationel risiko er arbejdet omkring dette forankret i følgende afdelinger:

- Juridisk kontor for så vidt angår compliance.
- IT afdelingen for så vidt angår løbende opfølgning på IT-sikkerhed og beredskabsplaner for videreførelse af driften. I denne forbindelse skal oplyses, at størstedelen af bankens IT-udvikling og drift er outsourcet til BEC i Roskilde og JN Data i Silkeborg, hvorfor den operationelle risiko vedrørende udvikling og drift håndteres der.
- HR afdelingen for så vidt angår fysisk sikkerhed relateret til personale/bygninger.
- De enkelte forretningsområder for så vidt angår disses eksponeringer.

Opgaverne

Alle operationelle tab over 5.000 kr. indberettes og kommenteres af de enkelte forretningsområder.

Rapporter fra Intern Revision behandles i bestyrelse og direktion. I relation til operationel risiko med særlig fokus på de områder, der er relevante herfor.

Rapporter fra offentlige tilsyn behandles i bestyrelse og direktion.

Indberetning til direktion i tilfælde af kritiske eksposeringer fra de enkelte forretningsområder, når ledelsen af et forretningsområde finder, at rapportering og opfølgning er nødvendig.

Udarbejdelse af ledelsesinformation i form af beskrivelser omkring IT-sikkerhed, compliance og beredskabsplaner.

IT afdelingen opgør på baggrund af indhentede informationer om aktuelle tabsdata fra forretningsområderne den samlede operationelle risiko hvert kvartal.

Forretningsrisiko

Forretningsrisiko defineres som tab ved ændringer i eksterne forhold, som påvirker banker eller ved fejlvurderinger af konsekvenserne af vedtagne strategier.

Risikoen viser sig i form af et uventet fald i indtægter eller uventet stigning i omkostninger.

Årsagerne kan eksempelvis være:

- En skærpet priskonkurrence, som medfører fald i forretningsvolumen eller faldende indtjening på den eksisterende forretningsvolumen.
- Øgede produktudviklingsomkostninger for at matche nye produkter hos konkurrenterne.
- Øgede markedsføringsomkostninger som følge af negativ pressedækning.
- Fejlvurdering af indtægterne ved igangsatte aktiviteter.

Koncernen vurderer kontinuerligt denne type risici og altid i forbindelse med fastsættelse af solvensbehovet.

Ejendomsrisiko

Ejendomsrisiko defineres som tab på ejendomsporteføljen som følge af generelle fald i ejendomspriserne.

A/S Arbejdernes Landsbank har en portefølje af domicilejendomme på 609 mio. kr. og investerings-ejendomme på 55 mio. kr.

Ejendommene anvendes hovedsageligt til bankens drift. Herudover anvendes dele af enkelte ejendomme til udlejning til beboelse og liberalt erhverv.

Ejendommene er geografisk bredt placeret i Danmark, dog med overvægt i Storkøbenhavn målt på regnskabsmæssig værdi.

Domicilejendomme værdiansættes årligt pr. 31. december til "omvurderet værdi", hvilket udtrykker en dagsværdi på værdiansættelsestidspunktet.

Investerings-ejendomme værdiansættes til dagsværdi efter afkastmetoden.

Konsolidering

A/S Arbejdernes Landsbank

Konsolideringen omfatter samtlige dattervirksomheder,

- AL Finans A/S
- Handels ApS Panoptikon,

der begge er 100 pct. ejede af moderselskabet A/S Arbejdernes Landsbank. Der er ikke forskelle i konsolideringsgrundlaget til regnskabsmæssige formål og konsolidering i henhold til kapitel 12 i Lov om Finansiell Virksomhed.

Datterselskabernes aktivitet er baseret på funding i moderselskabet.

Alka Forsikring A/S og Foreningen Bankernes EDB Central, BEC, er associerede virksomheder. Virksomhederne indgår ikke i konsolideringen.

Basiskapital

Tabel 25
Opgørelse af koncernens basiskapital pr. 31.12.2011

	1.000 kr.
Aktiekapital	300.000
Reserver	360.865
Overført overskud	2.310.154
Egentlig kernekapital	2.971.019
Foreslået udbytte	24.000
Immaterielle aktiver	10.992
Udsudte skatteaktiver	58.482
Egentlig kernekapital efter primære fradrag	2.877.545
Hybrid kernekapital	390.620
Kernekapital inkl. hybrid kernekapital efter primære fradrag	3.268.165
50 pct. af kapitalkravet i associerede virksomheder, som driver forsikringsvirksomhed *)	46.026
50 pct. af kapitalandele > 10 procent i kredit- og finansieringsselskaber **)	209.387
Kernekapital inkl. hybrid kernekapital efter fradrag	3.012.752
Efterstillet kapitalindskud	328.000
Opskrivningshenlæggelser	186.241
Basiskapital før fradrag	3.526.993
50 pct. af kapitalkravet i associerede virksomheder, som driver forsikringsvirksomhed *)	46.026
50 pct. af kapitalandele > 10 procent i kredit- og finansieringsselskaber **)	209.387
Basiskapital	3.271.580

*) Fradrag efter § 28, stk. 1, nr. 10 i bekendtgørelse om opgørelse af basiskapital.

**) Fradrag efter § 28, stk. 1, nr. 12 i bekendtgørelse om opgørelse af basiskapital.

Koncernens kapitalsammensætning består hovedsageligt af kernekapital. Således udgør kernekapitalen inkl. hybrid kernekapital efter fradrag 92 pct. af koncernens basiskapital ultimo 2011.

Banken har i 2011 udstedt hybrid kernekapital for 400 mio. kr., hvoraf 390,6 mio. kr. er afhændet. Den hybride kernekapital opfylder kravene i §10-12 i bekendtgørelse om opgørelse af basiskapital.

Koncernens fradrag under "Kapitalandele > 10 pct. i kredit- og finansieringsselskaber" kan primært henføres til bankens ejerandel af LR Realkredit, som ultimo 2011 udgjorde 350,6 mio. kr. af de samlede fradrag, hvoraf 50 pct. fradrages i kernekapitalen.

Koncernens fradrag under "Andelen af kapitalkravet i associerede virksomheder, som driver forsikringsvirksomhed" skal henføres til bankens ejerandel i Alka Forsikring A/S, som ultimo 2011 udgjorde 92,1 mio. kr., hvoraf 50 pct. fradrages i kernekapitalen.

Koncernens opskrivningshenlæggelser på 186,2 mio. kr. kan henføres til værdistigninger på bankens domicil-ejendomme.

Bankens modtagne ansvarlige kapital på 328 mio. kr. udløber 03.12.2018 og kan førtidsindfries 01.12.2015. Efter de nugældende kapitaldækningsregler kan den ansvarlige kapital medtages fuldt ud i koncernens kapitalopgørelse frem til og med 02.12.2015. Herefter reduceres andelen, der kan medtages, med 25 pct. pr. år.

Solvensbehov

Model

I Arbejdernes Landsbank fastsættes et individuelt solvensbehov for såvel koncernen som banken.

Der anvendes en model, hvor solvensbehovet opbygges med udgangspunkt i 0 pct., hvorefter der allokeres kapital til hvert risikoområde. Det samlede kapitalbehov fremkommer ved at addere kapitalbehovet for hvert risikoområde. Modellen tager således ikke højde for korrelationer mellem de enkelte risikoområder.

Modellen tager så vidt muligt udgangspunkt i egne data og risikovurderinger. Bankens historiske datagrundlag er dog begrænset, og der anvendes derfor i større omfang eksterne data og metoder til opgørelse af risici. Ved flere risikoområder er der foretaget risikoopgørelse ved såvel egne data/metoder som eksterne data/metoder. Den højest beregnede risiko anvendes i disse tilfælde.

Solvensbehovet beregnes som det samlede kapitalbehov i procent af de vægtede poster opgjort efter bestemmelserne i kapitaldækningsbekendtgørelsen. I henhold til kapitaldækningsbekendtgørelsen opgør banken både vægtede poster for koncernen og banken. De laveste opgjorte vægtede poster anvendes i beregningen af solvensbehovet.

Modellen er valgt for at sikre en stor grad af forsigtighed, overskuelighed og gennemsigtighed.

Tilstrækkelig kapital og solvensbehov

Bankens og koncernens solvensbehov opgjort efter § 124, stk. 4 i lov om finansiel virksomhed er på 8,7 pct. Efter denne bestemmelse udgør den tilstrækkelige basiskapital 2.098,9 mio. kr. Opgørelsen af tilstrækkelig basiskapital og solvensbehov kan specificeres på følgende kategorier:

Tabel 26

Tilstrækkelig basiskapital og solvensbehov pr. 31.12.2011

	1.000 kr.	pct.
Kapital til dækning af kreditrisiko	1.074.665	4,4
Kapital til dækning af markedsrisiko	740.860	3,1
Kapital til dækning af operationel risiko	216.400	0,9
Kapital til dækning af øvrige risici	66.999	0,3
Tilstrækkelig basiskapital/ solvensbehov	2.098.924	8,7
Vægtede poster 31.12.2011	24.278.264	

Kapital til dækning af kreditrisiko

Kapital til dækning af kreditrisiko beregnes ved stress-test af koncernens udlåns- og garantiportefølje med sektorens historiske "worst case" tabsprocenter fordelt på sektorer. I enkelte situationer anvendes højere tabsprocenter, når koncernens historiske datamateriale indikerer en højere risiko. Den gennemsnitlige anvendte tabsprocent er på 2,9. Herudover foretages særskilt vurdering af uudnyttede kreditfaciliteter, svage engagementer, store engagementer, tilgodehavender i kreditinstitutter, koncentration af sikkerheder, koncentration på brancher og geografisk koncentration.

Kapital til dækning af markedsrisiko

Kapital til dækning af markedsrisiko beregnes med Finanstilsynets vejledende stressfaktorer for markedsrisiko. Herudover foretages særskilt vurdering af tabsrisiko på særlige obligationer, likviditetsrisiko, modpartsrisiko, afviklingsrisiko samt aktie- og renterisiko uden for handelsbeholdningen.

Kapital til dækning af operationel risiko

Kapital til dækning af operationel risiko svarer til solvenskravet efter basisindikatoren i kapitaldækningsbekendtgørelsen. Koncernen foretager egne beregninger af den operationelle risiko, bl.a. baseret på historiske tab. Disse beregninger viser en betydeligt lavere risiko end solvenskravet.

Kapital til dækning af øvrige risici

Kapital til dækning af øvrige risici dækker over vurderinger af kapitalkrav til vækst, udsving i indtjeningsniveauet, strategiske risici, omdømmerisici, koncentration af kundesegmenter og risici på egne ejendomme.

Proces

Vurdering af solvensbehov er integreret i bankens almindelige budgetproces, hvor bestyrelsen årligt godkender koncernbudgettet og solvensbehovet. Herudover foretages kvartalsvise justeringer og tilpasninger af budget og solvensbehov, der ligeledes forelægges bestyrelsen.

Udarbejdelse af årsbudget og solvensbehov samt de kvartalsvise justeringer foregår som en koordineret proces i koncernen med økonomiområdet, herunder all risk rapporteringsfunktionen som den samlede enhed.

Solvenskrav

Koncernen solvensprocent er ultimo 2011 på 13,5 mod 13,1 ultimo 2010 .

Koncernen benytter følgende metoder ved opgørelse af solvensprocenten:

- Standardmetoden for opgørelse af kreditrisiko.
- Standardmetoden for opgørelse af markedsrisiko.
- Markedsværdimetoden for opgørelse af modpartsrisiko.
- Basisindikatormetoden for opgørelse af operationel risiko.
- Sikkerheder i form af værdipapirer efter den udbyggede metode.
- Sikkerheder i form af pant i fast ejendom og kontant indlån i banken.

Solvenskravet efter sølje 1 (8 pct. af de vægtede poster) udgjorde 1.942,3 mio. kr. ultimo 2011 mod 1.759,4 mio. kr. året før.

Loven fastslår, at koncernen som minimum skal have en kapital, der svarer til det mindste af lovens minimumskrav til kapital svarende til 8 pct. af de risiko-vægtede poster (solvenskravet) eller det af bestyrelsen fastlagte individuelle solvensbehov. Koncernen har opgjort det individuelle solvensbehov til 8,7 pct., der således bliver grundlaget for kravene til størrelsen af koncernens kapital.

Tabel 27

Solvenskrav efter sølje 1 (8 pct.) fordelt på eksponeringskategorier

	Solvenskrav 31.12.2011 1.000 kr.	Solvenskrav 31.12.2010 1.000 kr.	Solvenskrav Gennemsnit *) 2011 1.000 kr.
Eksponeringskategorier:			
Poster med kreditrisiko mv.			
Eksponeringer mod kreditinstitutter	31.937	48.364	39.765
Eksponeringer mod erhverv mv.	405.855	400.583	403.483
Eksponeringer mod detailkunder	747.395	746.558	743.236
Eksponeringer sikret ved pant i fast ejendom	57.769	54.166	54.750
Eksponeringer, hvorpå der er overtræk	24.703	14.391	32.362
Eksponeringer i andre poster	61.101	60.407	59.367
Gruppevise nedskrivninger	-4.679	-5.319	-4.935
I alt poster med kreditrisiko mv.	1.324.081	1.319.150	1.328.029
Poster med markedsrisiko			
Gældsinstrumenter, specifik risiko	188.334	145.374	164.742
Gældsinstrumenter, renterisiko	149.430	57.986	113.399
Positionsrisiko for aktier	32.921	13.537	23.112
Positionsrisiko for kollektive investeringsordninger	14.188	6.463	14.375
Valutakursrisiko	16.907	17.020	14.884
Øvrige poster	0	860	172
I alt poster med markedsrisiko	401.780	241.240	330.685
Operationel risiko	216.400	199.045	202.516
I alt solvenskrav	1.942.261	1.759.435	1.861.230
Basiskapital til opfyldelse af solvenskravet	3.271.580	2.890.443	3.094.689

*) Gennemsnittet er beregnet på basis af indberetninger til Finanstilsynet i perioden 31. dec. 2010 til 31. dec. 2011.

Eksponeringskategorier

Eksponeringskategorier opgjort efter standardmetoden for kreditrisiko i henhold til § 9 i kapitaldækningsbekendtgørelsen. Eksponeringerne er opgjort efter individuelle nedskrivninger og før hensyntagen til virkninger af kreditreduktion.

Tabel 28
Udvikling og gennemsnit i 2011 for poster med kreditrisiko

	Gennemsnit 2011 1.000 kr.	Status 31.12.2011 1.000 kr.	Status 30.09.2011 1.000 kr.	Status 30.06.2011 1.000 kr.	Status 31.03.2011 1.000 kr.	Status 31.12.2010 1.000 kr.
Eksponeringskategorier:						
Eksponeringer mod centralbanker og centralregeringer	158.047	147.619	431.251	66.381	39.306	105.681
Eksponeringer mod kreditinstitutter	3.635.403	3.292.181	2.923.972	3.868.132	4.265.260	3.827.470
Eksponeringer mod erhverv mv.	7.115.700	7.063.458	7.128.928	6.994.552	7.139.651	7.251.914
Eksponeringer mod detailkunder	15.978.594	15.894.424	16.014.248	15.923.151	16.045.670	16.015.476
Eksponeringer sikret ved pant i fast ejendom	1.864.897	1.949.600	1.891.013	1.793.985	1.847.070	1.842.816
Eksponeringer, hvorpå der er overtræk	322.855	249.900	404.989	543.098	265.193	151.094
Eksponeringer i andre poster	1.069.351	1.094.072	1.015.559	1.032.326	1.112.747	1.092.050
I alt poster med kreditrisiko mv.	30.144.847	29.691.254	29.809.960	30.221.625	30.714.897	30.286.501

Tabel 29
Balanceførte poster*) fordelt på restløbetid pr. 31.12.2011

	Anfordring 1.000 kr.	0-3 mdr. 1.000 kr.	3 mdr.-1 år 1.000 kr.	1-5 år 1.000 kr.	Over 5 år 1.000 kr.
Eksponeringskategorier:					
Eksponeringer mod centralbanker og centralregeringer	80.488	3.064	1.272	62.664	7
Eksponeringer mod kreditinstitutter	1.135	414.113	249.785	167.908	141
Eksponeringer mod erhverv mv.	1.359.047	363.641	1.341.088	781.527	524.301
Eksponeringer mod detailkunder	432.755	2.836.694	1.404.602	4.333.364	2.584.480
Eksponeringer sikret ved pant i fast ejendom	161.794	74.671	232.773	713.371	742.878
Eksponeringer, hvorpå der er overtræk	75.868	31.910	42.279	55.567	15.251
Eksponeringer i andre poster	458.021	26.934	0	0	609.117
I alt balanceførte poster	2.569.108	3.751.027	3.271.799	6.114.401	4.476.175

*) Balanceførte poster er defineret efter bestemmelserne i kapitaldækningsbekendtgørelsen.

Tabel 30
 Branchefordeling på eksponeringskategorier pr. 31.12.2011

	Central- regeringer og central- banker 1.000 kr.	Institutter 1.000 kr.	Erhvervs- virksom- heder 1.000 kr.	Detail- kunder 1.000 kr.	Pant i fast ejendom 1.000 kr.	Restance eller overtræk 1.000 kr.	Andre poster 1.000 kr.
Offentlige myndigheder	62.599	0	91.742	38.207	7.616	0	0
Erhverv							
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	0	0	10.400	49.569	8.442	5.062	0
Industri og råstofindvining	0	0	161.698	369.697	44.847	7.682	0
Energiforsyning	0	0	0	1.325	0	0	0
Bygge og anlæg	0	0	296.369	311.522	61.906	23.576	0
Handel	0	0	419.473	720.087	53.251	29.321	0
Transport, hoteller og restauranter	0	0	410.259	347.845	53.216	11.210	0
Information og kommunikation	0	0	5.000	242.257	10.466	7.168	0
Finansiering og forsikring	80.809	3.292.181	2.600.198	149.244	24.423	5.092	475
Fast ejendom	0	0	1.000.829	905.670	327.095	37.668	0
Øvrige erhverv	0	0	1.728.076	951.651	161.328	51.739	0
Erhverv i alt	80.809	3.292.181	6.632.302	4.048.867	744.974	178.518	475
Private	4.211	0	339.414	11.807.350	1.197.010	71.382	0
Andre poster	0	0	0	0	0	0	1.093.597
I alt	147.619	3.292.181	7.063.458	15.894.424	1.949.600	249.900	1.094.072

Tabel 31
 Kreditrisikoreduktion fordelt på eksponeringskategorier pr. 31.12.2011

	Central- regeringer og central- banker 1.000 kr.	Institutter 1.000 kr.	Erhvervs- virksom- heder 1.000 kr.	Detail- kunder 1.000 kr.	Pant i fast ejendom 1.000 kr.	Restance eller overtræk 1.000 kr.	Andre poster 1.000 kr.
Sikkerhedernes justerede værdi	0	783.108	204.624	102.604	6	22.292	0

AKTIESELSKABET

 Arbejdernes Landsbank

CVR-nr. 31 46 70 12, København

Panoptikonbygningen

Vesterbrogade 5 · 1502 København V

Telefon 38 48 48 48 · www.al-bank.dk